

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Wspólnoty intencjonalne jako przykład alternatywnego stylu życia

Intentional communities as an example of alternative lifestyles

Dariusz Ambroziński*

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Wydział Nauk Ekonomicznych, Katedra Analizy Rynku i Marketingu, ul. Oczapowskiego 4, 10-900, Olsztyn, Polska

Abstrakt

Współczesne społeczeństwo żyje w czasach znacznych przemian kulturowych, co jest konsekwencją rozwoju w obszarze technologii, globalizacji oraz świadomości społecznej. Rozpowszechniany przez środki masowego przekazu i producentów konsumpcyjny styl życia przestaje być atrakcyjny dla społeczeństwa. Efektem tego jest chęć poszukiwania alternatywy. Stopniowe przekształcanie systemów wartości często prowadzi do wyborów korespondujących z koncepcją zrównoważonego rozwoju. Integrowanie w wymiarze społecznym (wspólnotowym), kulturowym (duchowym) i ekologicznym urzeczywistniane zostaje przez wspólnoty intencjonalne. Najpopularniejszym rodzajem takiej wspólnoty mieszkaniowej są ekowioski (ekoosady), najczęściej występujące na obszarach wiejskich. Cechą charakterystyczną tego rodzaju osady lub zespołu zabudowy jest podejmowanie wszelkich działań w zgodzie z naturą i zachowanie „ludzkiej skali” (odwołanie do problemów społecznych i socjologicznych). Wybór lokalizacji i formy zamieszkania to decyzja, która ma wpływ na jakość i styl życia. Przebudowa własnego stylu życia na zgodny z ideą zrównoważonego rozwoju jest bardzo trudnym przekształceniem. Łatwiejszą drogą dla społeczeństwa jest uległość wobec konsumpcjonizmu. Oznacza to, że wymagana jest dogłębna analiza własnych potrzeb oraz często rezygnacja z pragnień, komfortów oraz innych udogodnień, które są przekładane ponad dobro wspólne. Wagę problemu podkreślają coraz częstsze postulaty społeczeństwa, że rozwój zrównoważony nie jest wyborem, a koniecznością prowadzącą do poprawy jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń. W artykule podjęto się próby przedstawienia nowego podejścia do idei zrównoważonego rozwoju na obszarach wiejskich jako alternatywy dla konsumpcyjnego stylu życia, ponadto wskazano na rodzaje wspólnot intencjonalnych oraz oceniono ich perspektywy rozwoju. Niniejszy wywód opracowano przy zastosowaniu przeglądu literatury.

* E-mail: dambrozinski@gmail.com

Słowa kluczowe: styl życia, wspólnoty intencjonalne, konsumpcjonizm, rozwój zrównoważony, ekowioska

JEL: P48, Q01, Q56.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Satysfakcja z pracy i z czasu wolnego wśród osób starszych

Satisfaction with job and free time among older people

Radosław Antczak*

Główny Urząd Statystyczny, Al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa, Polska

Abstrakt

Do opisu rynku pracy w ostatnich latach, szczególnie w kontekście globalizacji, rosnącego zatrudnienia tymczasowego czy starzenia się społeczeństw, coraz częściej stosuje się pojęcie jakości pracy. Ponieważ płaca nie w całości odzwierciedla jakość pracy, dlatego wprowadzono badania zadowolenia z pracy. Zadowolenie z pracy jest negatywnie skorelowane z absencją w pracy, która z kolei wpływa na produktywność.

Celem tego artykułu było porównanie poziomu zadowolenia z pracy wśród starszych pracowników w krajach Unii Europejskiej i zestawienie z zadowoleniem z życia rodzinnego i towarzyskiego. Dodatkowo dokonano oceny wpływu czynników związanych z pracą i cech demograficznych pracowników w wieku 55 lat i więcej na zadowolenie z pracy w Polsce.

Zastosowano analizę opisową z wykorzystaniem danych z Europejskiego Badania Jakości Życia, przeprowadzonego w latach 2011-2012. Do oceny prawdopodobieństwa zadowolenia z pracy za pomocą regresji logistycznej, wykorzystano dane z polskiego Badania Budżetu Czasu zrealizowanego w 2013 roku.

Wyniki pokazały, że polscy pracownicy w wieku 55 lat i więcej należą do najmniej zadowolonych z pracy. Są też wśród najmniej zadowolonych z życia towarzyskiego i rodzinnego. Poziom zadowolenia z życia zawodowego jest umiarkowanie pozytywnie skorelowany z zadowoleniem z życia towarzyskiego i nieco słabiej skorelowany z zadowoleniem z życia rodzinnego.

Model regresji logistycznej dla osób pracujących w Polsce wykazał, że największy wpływ na zadowolenie z pracy ma brak subiektywnego poczucia przeciążenia pracą, wysokie dochody oraz zatrudnienie jako pracownik najemny lub pracujący na własny rachunek. Poza tym, zadowoleniu z pracy sprzyja praca w sferze publicznej i krótki czas dojazdu do pracy. Osoby w wieku 60 lat i więcej są bardziej zadowolone niż osoby w wieku 55-59 lat, a kobiety bardziej niż

* E-mail: r.antczak@stat.gov.pl

mężczyźni. Pracujący w rolnictwie, posiadający umowę na czas określony oraz osoby pracujące mniej niż 40 godzin w tygodniu są najmniej zadowoleni z pracy.

Badanie potwierdziło wpływ wielu czynników na zadowolenie z pracy, w tym także pozafinansowych. Bardzo duży negatywny wpływ ma przeciążenie pracą. Wyniki badania mogą też być analizowane w kontekście zmian systemu emerytalnego, ponieważ wykazano, że starsze kobiety są bardziej zadowolone niż starsi mężczyźni, a osoby w wieku 60 lat i więcej – bardziej niż osoby w wieku 55-59 lat.

Słowa kluczowe: subiektywny dobrostan, jakość pracy, osoby starsze, badania społeczne

Keywords: subjective well-being, job quality, older persons, social surveys

JEL: J28, I31, J14

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Wpływ wysiłku fizycznego na rozwój zmęczenia

Effect of effort on fatigue

Ewa Bakońska-Pacoń*, Iwona Wierzbicka-Damska, Agnieszka Jastrzębska

Katedra Fizjologii i Biochemii, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Al. I.J. Paderewskiego 35, 51-617 Wrocław, Polska

Abstrakt

Wysiłek fizyczny jest bodźcem powodującym zmiany homeostazy ustrojowej. Zmiany te zależą od rodzaju wysiłku fizycznego, wielkości obciążenia, intensywności i czasu jego trwania. Dotychczas poznano tylko niektóre mechanizmy biochemiczne i fizjologiczne współdziałające w rozwoju zmęczenia. Zmiany funkcjonalne stanowiące istotę zmęczenia rozwijają się w różnych układach organizmu, a uwidaczniają się szczególnie w funkcjonowaniu układu nerwowego i ruchowego. W oparciu o te zmiany wyróżnia się podział na zmęczenie ośrodkowe i obwodowe. Zmęczenie ośrodkowe wywołuje narastanie odczucia ciężkości pracy i bólu mięśni, zmniejszenie motywacji, koncentracji uwagi i sprawności psycho-motorycznej. Zmęczenie obwodowe przejawia się natomiast zmniejszeniem siły i szybkości skurczów mięśni, aż do całkowitej utraty zdolności do pracy. Zmęczenie wywołane wysiłkiem fizycznym jest pochodzenia zarówno ośrodkowego jak i obwodowego.

Celem badania było wykazanie w jakim stopniu obciążenie wysiłkiem fizycznym wywoła zmiany neuroprzekaźników, zaangażowanych w rozwój zmęczenia.

Badaniem objęto grupę 15 piłkarzy ręcznych w wieku $27,9 \pm 5,6$, poddanych laboratoryjnemu testowi progresywnemu na bieżni mechanicznej. Badano parametry wydolności tlenowej, w krwi arterializowanej parametry równowagi kwasowo-zasadowej (RapidLab 348 Siemens Germany), stężenie mleczanu metodą kolorymetryczną (Dr. Lange Küvettentest, LKM 140 Germany). W osoczu oznaczono metodą immunoenzymatyczną (ELISA Test Demeditec Diagnostics GmbH Germany) stężenia : katecholamin (dopamina, noradrenalina adrenalina) oraz serotoniny i tryptofanu.

* E-mail: ewa.bakonska-pacon@awf.wroc.pl, tel. 606326084

Wyniki analizowano testem t-Studenta z użyciem programu Statistica 12.

Wyniki:

Wykazano istotny statystycznie ($p \leq 0,001$) 2-krotny wzrost stężenia tryptofanu oraz 3-krotny wzrost stężenia serotoniny bezpośrednio po wysiłku i obniżenie tych wartości po 5 minutach restytucji, jednak wyższych od wartości spoczynkowych. Stężenie katecholamin także uległo podwyższeniu w następstwie wysiłku dopaminy 4-krotnie, noradrenaliny 10-krotnie i adrenaliny 5-krotnie. W restytucji katecholaminy osiągnęły wartość spoczynkową

Wnioski:

Uzyskane wyniki wskazują na naruszenie homeostazy organizmu poprzez 20 min. wysiłek wykonywany na bieżni. Uznane za markery zmęczenia obwodowego podwyższone stężenia katecholamin obniżyły się szybciej niż markery zmęczenia ośrodkowego - serotonina, tryptofan, które w restytucji nie osiągnęły wartości spoczynkowych. Wskazuje to na szybszy wypoczynek układu adrenergicznego niż ośrodkowego układu nerwowego.

Słowa kluczowe: katecholaminy, serotonina, tryptofan, test progresywny

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Regionalna charakterystyka wybranych aspektów zrównoważonego rozwoju w układzie przyczynowo-skutkowym „gospodarka – środowisko – instrumenty”

Regional characteristics of selected aspects of sustainable development in the cause and effect relationship "economy – environment – instruments"

Dr Beata Bal-Domańska*, dr Elżbieta Stańczyk*

Urząd Statystyczny we Wrocławiu, ul. Olawska 31, 50-950 Wrocław, Polska

Abstrakt

Zrównoważony rozwój (ZR) jest długookresowym procesem skierowanym na poprawę jakości życia poprzez synchronizację i harmonizację działań właściwie we wszystkich obszarach aktywności człowieka, będącym dziś w kręgu zainteresowania zarówno polityków, przedsiębiorców, jak i obywateli. W niniejszym opracowaniu przedstawiono wyniki analizy wybranych zagadnień ZR województw w układzie przyczynowo-skutkowym P-R-S (*presja-stan-reakcja*), gdzie przedmiotem analizy są powiązania struktury gospodarki ze stanem środowiska przedstawione na tle prośrodowiskowej aktywności, w tym przedsiębiorstw przemysłowych. Badaniem objęto województwa Polski w latach 2008-2014.

Sustainable development is a long term process that seeks to increase the quality of life through synchronization and harmonization of activities in virtually all areas of human activity and which is today of interest for both politicians, businesses and citizens. The present study shows the results of the analysis of selected issues of sustainable development in provinces in the cause and effect relationship (pressure-state-response), where the subject of the analysis are links of the economy structure with the state of the environment presented against the background of the pro-environmental activity, including industrial enterprises. The study covered Polish voivodships in 2008-2014.

Słowa kluczowe: zrównoważony rozwój, eko-innowacje, przedsiębiorstwa

* E-mail: B.Bal-Domanska@stat.gov.pl; E.Stanczyk@stat.gov.pl

przemysłowe, środowisko, presja-stan-reakcja

Keywords: sustainable development, eco-innovations, industrial enterprises, environment, pressure – state – response

JEL: R11

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Jakość życia seniorów z perspektywy psychologiczno-gerontologicznej

Dr Bogna Bartosz¹, Dr Małgorzata Malec-Rawiński²

¹*Instytut Psychologii, Uniwersytet Wrocławski*

²*Instytut Pedagogiki, Uniwersytet Wrocławski*

Abstrakt

Obraz czy styl życia osób starszych, tak jak proces starzenia się jest niejednoznaczny. To w jaki sposób, w jakim tempie starzejemy się zależy od wielu czynników psychologicznych, edukacyjnych, ekonomicznych, kulturowych, społecznych, geograficznych, politycznych oraz doświadczeń życiowych - biografii. Podobnie jest z jakością życia seniorów w Europie.

W prezentowanej koncepcji jakości życia, inspirowanej min. koncepcją psychologii pozytywnej oraz podejściem personalistycznym, akcent zostanie położony przede wszystkim na uwarunkowania psychologiczne i geragogiczne pomyślnego starzenia się. Wskazana zostanie rola min. takich czynników jak indywidualne poczucie koherencji i prężność psychiczna. Jednocześnie dokonana zostanie próba określenia kontekstu kulturowego jakości życia, ponieważ jak pokazuje analiza Grażyny Miłkowskiej (2012), jakość życia seniorów w Europie jest bardzo zróżnicowana. W naszym wystąpieniu skoncentrujemy się głównie na dwóch, w pewnym sensie skrajnych przykładach - Polski, gdzie współczesne pokolenie seniorów boryka się z wieloma problemami, oraz Szwecji, gdzie standard życia seniorów, także polskich seniorów emigrantów, jest stosunkowo wysoki.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Ocena podaży podstawowych składników odżywczych oraz wartość energetyczna diet redukcyjnych w wybranych czasopismach dla kobiet

Assessment of supply of basic nutrients and energy value of slimming diets presented in selected journals for women

Maciej Bienkiewicz*, Ewa Raczkowska, Karolina Łoźna, Dominika Mazurek,
Monika Bronkowska

*Katedra Żywienia Człowieka
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
ul. Chelmońskiego 37, 51-630 Wrocław, Polska*

Abstrakt

Kultura popularna oraz środki masowego przekazu odgrywają ogromną rolę w propagowaniu nowych trendów żywieniowych, a także kształtowaniu określonego wizerunku zewnętrznego. Szczupła sylwetka utożsamiana jest z sukcesem, zaś nadwaga i otyłość predysponuje do niepowodzenia. W ocenie społecznej, atrakcyjne są jedynie osoby szczupłe a nienaganny wygląd decyduje o wartości człowieka. Niestety, decyzje dotyczące redukcji masy ciała nie zawsze podejmowane są w oparciu o konwencjonalne metody. O skuteczności stosowanej diety świadczy „ilość straconych kilogramów”, w jak najkrótszym czasie. Od końca lat 80-tych rynek diet odchudzających wzbogacony jest w coraz to nowsze „diety cud”. Trudno jednak o ogólną, wspólną charakterystykę tych diet, z powodu różnorodnych ich zasad, czasu trwania oraz podaży energii. Ponadto stopień niezgodności diet alternatywnych z aktualną wiedzą naukową nie są dokładnie znane.

Cel: Celem pracy była ocena podaży podstawowych składników odżywczych oraz wartości energetycznej diet redukcyjnych dostępnych w wybranych czasopismach dla kobiet. Analizie porównawczej poddano 3-dniowe plany żywieniowe z 3 dostępnych na rynku kolorowych czasopism dla kobiet.

Metodyka: Przedmiotem oceny były 3-dniowe jadłospisy diet redukcyjnych propagowane przez popularne na polskim rynku czasopisma kobiece („Przyjaciółka”, „Women’s Health” oraz „Shape”). Każda z wybranych do analizy diet polecana była przez wydawcę czasopisma, jako dieta odchudzająca

* e-mail: maciej.bienkiewicz@upwr.edu.pl

gwarantująca szybką utratę masy ciała. Ocenę podaży podstawowych składników odżywczych (białko, tłuszcz, węglowodany, błonnik) oraz energii dokonano na podstawie wyliczeń przeprowadzonych z wykorzystaniem programu Energia v 4.1. Otrzymane dane porównano z zaleceniami dla diety ubogoenergetycznej dostarczającej 1500 kcal z całodzienną racją pokarmową.

Wyniki: Żadna z przeanalizowanych diet nie dostarczała, z całodzienną racją pokarmową, odpowiedniej ilości energii. Ich średnia wartość energetyczna wahała się od 1250 kcal do 1933 kcal. Wszystkie plany żywieniowe charakteryzowały się nadmierną podażą białka (od 108 g do 121 g/dzień) oraz tłuszczów. Wyjątek stanowił jadłospis proponowany przez „Przyjaciółkę”, który realizował zapotrzebowanie na ten składnik w zaledwie 73%. Najniższą podaż węglowodanów obserwowano w diecie proponowanej przez „Women’s Health, zaś najwyższą przez „Shape” (odpowiednio 148 g oraz 226 g/dzień). Wszystkie plany żywieniowe dostarczały nadmiernej ilości błonnika pokarmowego.

Wnioski: Diety redukcyjne proponowane przez czasopisma dla kobiet nie spełniają wymogów prawidłowego żywienia poprzez nieodpowiednią podaż podstawowych składników odżywczych warunkujących prawidłowe funkcjonowanie organizmu.

Słowa kluczowe: diety redukcyjne, czasopisma dla kobiet, składniki odżywcze

JEL: I12

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Świat „na talerzu” – proste w teorii, trudne w praktyce

World „on the plate” – simple in theory, difficult in practice

Maciej Bienkiewicz*

*Katedra Żywienia Człowieka, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
ul. Chelmońskiego 37, 51-630 Wrocław, Polska*

Abstrakt

„Żywienie człowieka jest zjawiskiem tak starym jak historia *Homo sapiens*. Przez wiele wieków (ok. 70 tysięcy pokoleń) zmiany i postęp w tym zakresie były bardzo niewielkie, a o sposobie odżywiania decydowało przede wszystkim ‘naturalne (pierwotne) środowisko’, w którym człowiek żył”.

Rozwój cywilizacyjny, czynniki środowiskowe, siedzący tryb życia, nieprawidłowe odżywianie i nadkonsumpcja żywności przyczyniają się niewątpliwie do rozwoju wielu chorób.

W ostatnich latach obserwuje się zmianę w podejściu konsumentów do zagadnień związanych z żywnością i żywieniem. Społeczeństwo XXI wieku częściej skłania się ku tzw. zdrowemu stylowi życia. Chęć utrzymania dobrego stanu zdrowia, sprawności fizycznej i umysłowej, a także spowolnienie procesów starzenia się organizmu spowodowały, że w krajach rozwiniętych, coraz większą uwagę przywiązuje się do jakości spożywanej żywności oraz obserwuje się wzrost zainteresowania zagadnieniami związanymi z żywieniem człowieka. Rozwój nauki przyczynił się do odkrycia zależności pomiędzy sposobem żywienia, składnikami żywności, a stanem zdrowia człowieka. Udowodniono, że dotychczasowa rola żywności nie ogranicza się tylko do zaspakajania potrzeb związanych z uczuciem głodu, ale dzięki zawartym w niej składnikom, może wykazywać działanie profilaktyczne lub wspomagające leczenie chorób cywilizacyjnych.

Żywienie człowieka uwarunkowane jest przez wiele czynników, wśród których należy wymienić m. in.: czynniki demograficzne, społeczno-psychologiczne, ekonomiczne oraz tryb życia i zwyczaje kulturowe. Nawyki żywieniowe gruntują się głównie w okresie dzieciństwa i dojrzewania. Wiedza żywieniowa, zdobywana w tych okresach życia, odgrywa ważną rolę w kształtowaniu się preferencji młodych ludzi wobec produktów żywnościowych, a także pomaga w kreowaniu prawidłowych postaw w życiu dorosłym.

* e-mail: maciej.bienkiewicz@upwr.edu.pl

Od lat 80 zalecenia prawidłowego żywienia przedstawia się na świecie, jak i w Polsce, w postaci kolorowych grafik (piramidy, pagody, talerze) i spisów „zasad zdrowego żywienia”, ułatwiających przekazywanie informacji o tym, jak dzielić żywności na odpowiednie grupy oraz jak często i w jakich ilościach należy je spożywać, aby zachować zdrowie i dobre samopoczucie na długie lata.

W niniejszej pracy omówiono zmiany jakim ulegały zasady i zalecenia żywieniowe oraz jak ewoluowały przewodniki racjonalnego żywienia na przestrzeni lat, zarówno w Polsce, jak i w wybranych krajach Europejskich i spoza Europy.

Słowa kluczowe:

JEL: I12

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Dylematy zdrowotne

Health dilemmas

Marek Biernacki*

*Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Komandorska 118/120,
53-345 Wrocław,*

Abstrakt

Dobry stan zdrowia zapewnia dobre samopoczucie, zatem jest dobrem mającym bezpośredni wpływ na dobry stan (well being) osób i całego społeczeństwa, oraz daje możliwość pracy, która jest bezpośrednim czynnikiem trwałego dobrobytu jednostki i społeczeństwa (welfare). Celem artykułu jest wskazanie istniejących w Polsce dylematów zdrowotnych z punktu widzenia obywatela (osoby) i władzy państwowej w perspektywie dobrobytu społecznego. Analizie poddano wyniki ankiet dotyczące ważnych czynników życia Polaków (CBOS), dane opisujące stan zdrowia i czynniki wpływające na stan zdrowia Polaków (GUS, WHO), oraz wydatki państwa przeznaczone na ochronę zdrowia w porównaniu międzynarodowym.

Z jednej strony dla przeciętnego Polaka zdrowie jest najważniejszym czynnikiem wpływającym na jego szczęście, a z drugiej strony prowadzimy niezdrowy styl życia, który w 45 – 50% wpływa na stan zdrowia. Odżywiamy się niezdrowo i prowadzimy siedzący tryb życia. Zły stan zdrowia w niedalekiej przyszłości może implikować złe samopoczucie i przedwczesną śmiertelność. Stąd dylemat czy obecnie wybrać zdrowy styl życia, który wymaga dyscypliny i poświęcenia czasu, z gwarancją lepszego stanu zdrowia w przyszłości, czy prowadzić dalej niezdrowy styl życia, który zwiększa prawdopodobieństwo choroby i przedwczesnej śmierci?(!)

Słowa kluczowe: styl życia, ochrona zdrowia

JEL:

* E-mail: marek.biernacki@ue.wroc.pl

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Narciarstwo zjazdowe jako forma kształtowania orientacji przestrzennej osób z dysfunkcją wzroku

Skiing as a form of shaping the spatial orientation of people with sight dysfunction

Beata Blachura*

*AWF Wrocław; Katedra Rekreacji, Al. I.J. Paderewskiego 35,
51-617 Wrocław, Polska*

Abstrakt

Samodzielność niewidomych i niedowidzących zależy od ich usprawnienia w zakresie poruszania się i orientacji przestrzennej.

Osoby z dysfunkcją wzroku uważane są za tzw. „niepełnosprawnych zdrowych”, u których układ ruchu nie jest uszkodzony, dlatego też mogą oni uprawiać różnorodne, również środowiskowe, złożone pod względem struktury ruchu, formy aktywności. W pracy podjęto próbę oceny wpływu nauczania narciarstwa zjazdowego na kształtowanie orientacji przestrzennej osób niewidomych i niedowidzących.

Badaniom poddano grupę 19 osób z dysfunkcją wzroku (osób niewidomych i niedowidzących) uczestniczących w zajęciach narciarskich. Przeprowadzono trzy testy motoryczne oceniające skuteczność poruszania się w przestrzeni tj. (marsz po prostej, utrzymania zmiany kierunku i zaznaczenia stałych odległości) (Kuczyńska –Kwapisz 1984). Ocenie poddano również jakościowe kryteria poruszania się i w tym celu zastosowano metodę sondażu diagnostycznego. Uzyskane wyników sugerują, że uprawianiu narciarstwa towarzyszy kształtowanie zdolności wyznaczania kierunku, poruszania się po łuku i pamięci mięśniowo-kinestetycznej oraz bezpiecznemu i skutecznemu poruszaniu się w terenie.

Słowa kluczowe: osoby z dysfunkcją wzroku, narciarstwo zjazdowe, orientacja przestrzenna.

* E-mail: beata.blachura@awf.wroc.pl

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Akulturacja zwyczajów żywieniowych

Acculturation of food habits

Monika Bronkowska*

*Katedra Żywienia Człowieka, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
ul. Chelmońskiego 37, 51-630 Wrocław, Polska*

Abstrakt

Emigracja, niezależnie od przyczyny, zawsze wiąże się z koniecznością osiedlenia w nowych, najczęściej odmiennych warunkach bytowych, społecznych i kulturowych. W każdym jednak środowisku nieodzownym elementem funkcjonowania pozostają zwyczaje żywieniowe. Badania wykazują, że większość imigrantów stopniowo zmienia swój styl życia, w tym zwyczaje żywieniowe, adaptując elementy diety kraju gospodarza. Proces w wyniku którego imigranci przejmują wzorce żywieniowe charakterystyczne dla nowego miejsca pobytu nazywany jest akulturacją (dietary acculturation) lub westernizacją sposobu żywienia (dietary westernisation). Akulturacja związana z dietą nazywana jest akulturacją żywieniową (ang. dietary aculturation) i może wywołać pożądane, bądź niepożądane skutki w odżywianiu.

Akulturacja zwyczajów żywieniowych jest procesem złożonym, podlegającym zmianom o różnej intensywności. Mają one wpływ na wybór przez imigrantów określonego wzorca żywieniowego, tzn. pozostania przy diecie tradycyjnej, przejścia niektórych zachowań żywieniowych właściwych dla nowego miejsca pobytu przy zachowaniu części elementów tradycyjnego żywienia lub całkowite przejście zwyczajów żywieniowych charakterystycznych dla kraju gospodarza.

Grupami społecznymi, które są bardziej podatne na zmianę dotychczasowych zwyczajów żywieniowych są osoby młode, długo przebywające na emigracji oraz te, które swobodnie porozumiewają się w języku państwa gospodarza. Czynnikiem wpływającym pozytywnie na proces akulturacji jest brak lub ograniczony dostęp do produktów żywnościowych spożywanych w rodzimym kraju, zmiana ich jakości lub składu czy też wyższa cena. Wpływ ma również czasochłonność przygotowywania posiłków.

* e-mail: monika.bronkowska@upwr.edu.pl

Enkulturation żywienia jest pojęciem odwrotnym w stosunku do akulturation. Oznacza odrzucenie i nieprzyjmowanie nowych nawyków żywieniowych i zwyczajów charakterystycznych dla kraju gospodarza. Postawa ta jest charakterystyczna dla ludzi wyjeżdżających na krótki czas, osób biedniejszych i o niższym stopniu wykształcenia, dla ludzi starszych oraz tych, którzy nie umieją w pełni porozumiewać się w języku kraju, do którego wyemigrowali. Enkulturation jest trudniejszą do utrzymania postawą, ponieważ może prowadzić do wyobcowania i poczucia braku jedności z nową kulturą.

Obserwowana wśród imigrantów akulturation i enkulturation sposobu żywienia i ich często niekorzystny wpływ na zdrowie stanowią istotny problem. Skala jest tym większa jeśli weźmie się pod uwagę, że obecnie ponad 215 milionów osób żyje poza krajem swojego urodzenia. Dlatego należy zwrócić szczególną uwagę, na sposób żywienia imigrantów, w tym przestrzeganie zasad racjonalnego żywienia.

Słowa kluczowe: akulturation, emigracja, zwyczaje żywieniowe

JEL:

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Innowacje w promocji zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży

Innovations in the promotion of healthy lifestyle among children and youth

Dorota Burczyc*

Uniwersytet Wrocławski, pl. Uniwersytecki 1, 50-137, Wrocław, Polska

Abstrakt

Mass media wykorzystywane są w edukacji zdrowotnej społeczeństwa oraz mają decydujący wpływ na styl życia, system wartości oraz zachowania jednostek i grup. Tym samym większość pro- i antyzdrowotnych informacji przekazywanych jest za pośrednictwem reklamy społecznej, programów zdrowotnych, audycji i artykułów umieszczanych w prasie. Niestety, większość z nich nie przemawia do współczesnej młodzieży, obojętnej na działanie tradycyjnych nośników przekazu. Stąd na nadawcach spoczywa obowiązek znalezienia innych, lepszych sposobów komunikowania o zdrowiu, uwzględniających nowe technologie i media społecznościowe. Kanały, w których dzieci i młodzież spędzają najwięcej czasu, hiperrzeczywistość, w którą tak wiele osób się wpatruje, nie dostrzegając zwykłych, codziennych problemów i zagrożeń.

W referacie zostaną zaprezentowane i poddane analizie innowacje w zakresie komunikacji o zdrowiu wśród dzieci i młodzieży. Szczególny nacisk zostanie położony na ambient media i nowe technologie, za sprawą których zmienia się jakość komunikatów dotyczących zdrowia, jak również sposób postrzegania współczesnych, wzbudzających lęk i strach chorób.

Słowa kluczowe:

JEL: zdrowie, reklama społeczna, ambient media, nowe technologie, promocja zdrowia, dzieci, młodzież.

* E-mail: dorota.burczyc@uwr.edu.pl

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Bilans mocnych i słabych stron jako wprowadzenie do analizy poziomu kompetencji społecznych w grupie studentów Zdrowia publicznego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Badanie pilotażowe

The balance of strengths and weaknesses as an introduction to the analysis of the level of social competence among public health students from Medical University of Warsaw. A pilot study

Ilona Cieślak¹, Kamila Malesa², Mariusz Panczyk¹, Aleksander Zarzeka¹,
Lucyna Iwanow¹, Mariusz Jaworski¹, Joanna Gotlib¹

¹*Zakład Dydaktyki i Efektów Kształcenia Wydziału Nauki o Zdrowiu
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego*

²*Biuro Karier Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego
Rynku i Marketingu, ul. Oczapowskiego 4, 10-900, Olsztyn, Polska*

Abstrakt

Wstęp

Wysoki poziom kompetencji społecznych jest jednym z najistotniejszych elementów wpływających na możliwości znalezienia zatrudnienia w grupie absolwentów studiów medycznych, w tym absolwentów studiów na kierunku Zdrowie publiczne.

W styczniu 2017 roku pracownicy Biura Karier Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego przeprowadzili pilotażowe zajęcia warsztatowe analizujące kompetencje społeczne studentów zdrowia publicznego. Zajęcia w grupach 25 studentów, w wymiarze 1,5 godziny, przeprowadzono w dn. 12-20.01.2017 r. Program warsztatów obejmował teoretyczne wprowadzenie do zasad efektywnej komunikacji w grupie i jak również ćwiczenia zespołowe (Gra: Pustynia Sonora), omówienie teorii ról zawodowych według M. Belbina oraz analizę mocnych i słabych stron studentów na podstawie testu NEO FFI.

Cel

Celem pracy była analiza opinii studentów na temat zajęć *Bilans mocnych i słabych stron*.

Material

123 studentów Oddziału Zdrowia Publicznego Wydziału Nauki o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego: studentów I roku

stacjonarnych studiów I stopnia oraz studentów I roku stacjonarnych studiów II stopnia.

Metody

Obserwacja uczestnicząca, ankieta oceny zajęć (pytania zamknięte, 5-cio stopniowa skala Likerta, statystyka opisowa).

Wyniki

40% studentów zadeklarowało, że zajęcia były dla nich interesujące w wysokim, a 19% w bardzo wysokim stopniu. 35% studentów oceniało wiedzę zdobytą podczas zajęć na poziomie średnim, 28% - wysokim i 19% - bardzo wysokim. Dla 30% studentów zajęcia spełniły oczekiwania w stopniu średnim, natomiast dla 33% studentów w stopniu wysokim. Czas trwania zajęć był zbyt krótki, wystąpiły różnice w postawach studentów I roku studiów I stopnia i studentów I roku studiów II stopnia, studenci rozpoczynający kształcenie byli bardziej aktywni, chętniej uczestniczyli w zajęciach i wykazali większe zainteresowanie interpretacjami wyników prowadzonych podczas warsztatów ocen swoich mocnych i słabych stron.

Wnioski

Programy kształcenia studentów na studiach I i II stopnia na kierunku Zdrowie publiczne należy uzupełnić o zajęcia warsztatowe umożliwiające studentom szczegółową analizę poziomu kompetencji społecznych i doskonalenie ich podczas studiów. Od r.ak. 2017/2018 w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, zgodnie z wynikami analiz oczekiwań studentów, absolwentów oraz pracodawców program studiów I i II stopnia zostanie uzupełniony o moduł *KOP – Kompetencje oczekiwane przez pracodawców*. W każdym semestrze studenci uczestniczyć będą w zajęciach seminaryjnych doskonalących kompetencje społeczne, m.in. takie jak: *Komunikacja interpersonalna, Mediacje i negocjacje, czy Zarządzanie sobą w stresie*.

Słowa kluczowe: kompetencje społeczne, zdrowie publiczne, bilans

JEL: I

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Analiza porównawcza jakości życia osób z dysfunkcjami

Joanna Dębicka, Edyta Mazurek, Katarzyna Szalonka,

Uniwersytet Wrocławski

Abstrakt

W literaturze przedmiotu istnieje wiele sposobów konceptualizacji oraz definiowania jakości życia. W prezentowanych wynikach badań – jakość życia postrzegana jest oczami osoby, która ją doświadcza. Ten sposób podejścia do zagadnienia jakości życia oparty jest na subiektywnej ocenie samego badanego, który stanowi najbardziej kompetentne źródło informacji. Ponadto w przeprowadzonych badaniach skupiono się na jakości życia uwarunkowanej stanem zdrowia. Analizie poddano rzeczywiste dane pozyskane w wyniku badania przygotowanego przez Adama Włodarczyka oraz dr hab. Katarzynę Szalonkę mającego za zadanie zbadać jakość życia osób z dysfunkcją psychiczną oraz ruchową. Stosując statystyczne metody przeprowadzono analizę porównawczą oceny jakości życia w dwóch grupach wyróżnionych ze względu na rodzaj dysfunkcji. Wyniki analizy pozwolą ocenić czy i w jaki sposób rodzaj dysfunkcji wpływa na postrzeganie własnej jakości życia. Ponadto zebrane wyniki pomogą poznać jak osoby z pewnym upośledzeniem funkcjonują i na czym organizacje niosące pomoc osobom niepełnosprawnym powinny się skupiać, aby nieść użyteczną pomoc w podnoszeniu jakości życia tych osób.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Innowacje technologiczne a poprawa jakości życia

Dr hab. Agnieszka Dejnaka, prof. WSB

Wyższa szkoła Bankowa we Wrocławiu

Abstrakt

Innowacje technologiczne stanowią, w obecnym interaktywnym świecie, interesujące poznawczo narzędzia do monitoringu i poprawy jakości życia. W artykule zostaną zaprezentowane nowe, technologiczne rozwiązania – między innymi Internet rzeczy (IoT), technologia rzeczywistości rozszerzonej/wirtualnej, technologia ubieralna oraz systemy grywalizacyjne oraz aplikacje mobilne służące młodym ludziom w zakresie zdrowia oraz aktywności fizycznej.

W artykule wskazane zostaną także nowe prognozy dot. rozwoju innowacji technologicznych skierowanych do pokolenia przeszłego (alfa) – w zakresie poprawy jakości życia do 2020 roku.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Palenie papierosów przez młodzież jako przykład antyzdrowotnego zachowania, kształtującego styl życia

Cigarette smoking by adolescents as an example of an anti-health behavior that shapes the lifestyle

Martyna Dębska*

*Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, aleja IX Wieków
Kielc 19, 25-001 Kielce, Polska*

Abstrakt

Wprowadzenie

Palenie papierosów jest jednym z istotnych czynników chorób układu oddechowego, układu sercowo-naczyniowego, jak również nowotworów. Coraz częściej zauważa się rolę palenia papierosów jako jednego z głównych powodów chorób oraz zaburzeń w odpowiednim funkcjonowaniu organizmu człowieka. Dym tytoniowy powoduje wiele działań biologicznych na ludzki organizm, ponieważ zawiera około cztery tysiące związków chemicznych. Palenie papierosów jest aktualnie częstym problemem dla zdrowia ludzi. Pomimo przeprowadzonych akcji promujących zdrowie (profilaktyka antynikotynowa), problem dla zdrowia istnieje, wywołany przez zarówno palenie czynne, jak również bierne.

Cel pracy

Celem pracy jest określenie stopnia rozpowszechnienia palenia tytoniu wśród młodzieży.

Material i metoda

W badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, natomiast kwestionariusz ankiety posłużył jako narzędzie badawcze. Badania zostały wykonane w lutym 2015 roku i objęto nimi 193 osoby. Badania zostały zrealizowane w województwie łódzkim w dwóch celowo wybranych szkołach (gimnazjum i liceum).

Wnioski

Na podstawie przeprowadzonych badań wysnuto następujące wnioski:

1. Problem palenia papierosów wśród młodzieży istnieje.
2. Badani gimnazjaliści zaczęli wcześniej palić papierosy niż badana młodzież z liceum.
3. Badani licealiści posiadają większą wiedzę odnośnie ilości składników chemicznych znajdujących się w dymie tytoniowym.

Słowa kluczowe: zdrowie, styl życia, palenie papierosów

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Trwały rozwój jako koncepcja teoretyczna i model polityki rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem wymiaru ekologicznego

Sustainable development as a theoretical concept as development policy model with special regard to ecological dimension

Bogusław Fiedor

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, 53-345, Wrocław, Polska

Abstrakt

Punktem wyjścia referatu jest zwięzła krytyka *mainstreamowej* (neoklasycznej) teorii zrównoważonego (*equilibrium, steady state*) wzrostu, z uwzględnieniem również neoklasycznej teorii wzrostu ekonomicznie-ekologicznie zrównoważonego. Krytyka ta obejmuje porównawczą analizę ekonomii ekologicznej i ekonomii trwałości (*Sustainability Economics*- SE w dalszej części abstraktu) oraz prezentację istoty, celów oraz rodzajów trwałości rozwoju społeczno-ekonomicznego i mechanizmów jej realizacji w ujęciu tego drugiego nurtu. W analizie tej zwraca się w szczególności uwagę że SE jest odejściem od zarówno wąsko ekonomicznego (ekonomia neoklasyczna), jak i wąsko ekologicznego (ekonomia ekologiczna) podejścia do rozwoju społeczno-ekonomicznego. Ponadto SE implikuje zarówno holistyczne, jak i normatywne – w opozycji do właściwego dla ekonomii neoklasycznej ujęcia pozytywnego - a nawet teleologiczne podejście do trwałości rozwoju, co jednoznacznie oznacza też potrzebę **aktywnej roli państwa** w procesie osiągnięcia celów trwałego rozwoju.

Druga część artykułu będzie próbą wykazania, że w krajach wysokorozwiniętych, a także na poziomie ich ugrupowań, w tym szczególności Unii Europejskiej jako regionalnym ugrupowaniu integracyjnym, obserwuje się – poczynając od lat 80-90-tych zeszłego stulecia – ewolucję w sposobie podchodzenia przez państwo do rozpoznawania i rozwiązywania węzłowych problemów i wyzwań związanych z wymiarem ekologicznym trwałego rozwoju. Ewolucja ta polega na stopniowym przechodzeniu – choć w różnym zakresie w poszczególnych krajach i okresach – od początkowej, tak zwanej reaktywnej polityki ekologicznej (*end-of-pipe-approach*), do polityki prewencyjnej, zwanej też zintegrowaną (w rozumieniu inkorporacji celów właściwych polityce ekologicznej do polityk sektorowych – na przykład rolnej i energetycznej

- i niektórych polityk horyzontalnych, czy makroekonomicznych - na przykład handlowej czy fiskalnej) i wreszcie polityki zrównoważonego i trwałego rozwoju . Nie wyklucza to oczywiście stosowania w praktyce narzędzi i instrumentów właściwych dla podejścia reaktywnego i prewentywnego, chociażby w ramach działań implementacyjnych związanych z koncepcją tak zwanej zielonej gospodarki, przy założeniu jednak, że zrównoważony i trwały rozwój staje się kategorią nadrzędną i centralną w odniesieniu do całej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego.

Słowa kluczowe: trwały i zrównoważony rozwój, ekonomia ekologiczna, ekonomia trwałości, trwałość rozwoju, polityka ekologiczna

JEL: Q01, Q28, Q57, Q56, Q58

Abstract

The paper starts with a concise critique of mainstream (neo-classical) theory of equilibrium (steady-state) growth, with taking into consideration the neoclassical theory of economically- ecologically balanced growth. This critique comprises comparative analysis of ecological economics and sustainability economics (EE and SE, respectively, further on in this abstract), also including presentation of the very essence, goals and kinds of sustainability of socio-economic development and its implementation mechanisms in the EE and SE approach. The analysis emphasizes in particular that the SE departs from both narrowly ecological (EE) and, on the contrary, narrowly economic (neo-classical economics) understanding of socio-economic development. Moreover, opposing the neoclassical positive approach, it implies a holistic, as well as normative, understanding of sustainability of development which also means the necessity of active role of the state in the process of its implementation.

The second part of the paper is an attempt at proving that since the decades of eighties and nineties one observes in highly developed countries, as well as on the level of their groupings, and in the European Union as a regional economic integration organization in particular, the evolution in the manner in which crucial problems of and challenges to ecological dimension of sustainable development are perceived and solved. The evolution in question consists in gradual transition (with the intensity differing between particular countries and time periods) from the reactive (end-of-pipe-approach) ecological policy towards a preventive or integrative one (in the meaning of incorporating goals which are characteristic for ecological policy in some sectoral – e.g. agricultural and energy – and horizontal or macroeconomic – e.g. trade and fiscal – policies) and, finally, towards the policy of sustainable development. Apparently, it does not exclude the application of instruments and tools of reactive and preventive policy , for instance in activities connected with the implementation of the so called green economy concept, provided that after all the sustainable development becomes a superior

category with regard to the whole policy of socio-economic development

Keywords: sustainable development, ecological economics, sustainability economics, sustainability of development, ecological policy

JEL: Q01, Q28, Q57, Q56, Q58

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Wegetarianizm jako sposób żywienia i styl życia w grupie mieszkańców południowo-zachodniej Polski

Vegetarianism as a nutritional pattern and life style among group of citizens of south-western Poland

Danuta Figurska-Ciura*, Dagmara Krupa, Karolina Łoźna, Ewa Piotrowska, Monika Bronkowska

*Katedra Żywienia Człowieka Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu,
51- 630 Wrocław, Polska*

Abstrakt

Diety wegetariańskie zdobyły popularność w latach 70. XX w. w okresie rozwoju ruchów hippisowskich, pacyfistycznych i ekologicznych kontestujących powszechny konsumpcjonizm. Obecnie potwierdzono naukowo, niekorzystny wpływ spożywania zbyt dużych ilości produktów zwierzęcych na zdrowie. W Polsce powszechnie stosowana jest dieta mieszana uwzględniająca zarówno produkty roślinne jak i zwierzęce a zainteresowanie alternatywną dietą wegetariańską jest mniejsze niż w krajach Europy zachodniej i Ameryki. Prowadzone w tym zakresie badania są nieliczne. Wegetariański sposób odżywiania się, powszechnie wciąż jest traktowany jako trend, kojarzący się z ascezą, lub drogą ekstrawagancją ludzi zamożnych. Mimo to, popularność wegetarianizmu rośnie.

Celem pracy była ocena wybranych parametrów stanu odżywienia wegetarian z południowo-zachodniej Polski. Badania zostały przeprowadzone w okresie zimowym – od stycznia do marca 2012 roku we Wrocławiu i w Cieszynie. Badaniami objęto 38 osób dobranych metodą „kuli śniegowej” w tym 26 kobiet i 12 mężczyzn, stosujących jedną z odmian diety wegetariańskiej (weganizm, laktoowegetarianizm, laktowegetarianizm pescowegetarianizm) przez okres minimum 2 lat. Do oceny stanu odżywienia wegetarian zastosowano wskaźnik BMI, oznaczoną zawartość tłuszczu w organizmie (metodą BIA) oraz zawartość wybranych wskaźników biochemicznych we krwi: stężenia glukozy na czczo, cholesterolu ogółem, frakcji HDL i LDL, stężenia hemoglobiny, zawartości: żelaza, witaminy B12, cynku i wapnia.

* E-mail: danuta.figurska-ciura@upwr.edu.pl

Badani stosowali dietę wegetariańska przez 2 do ponad 15 lat, pochodzili głównie z dużych miast. Prawidłową masą ciała charakteryzowało się 60 % badanych. Niedowagę stwierdzono wśród 21,05 % a nadwagę u 15,79 % wegetarian. Średnia wartość BMI wynosiła 22,26 kg/m² wśród mężczyzn i 21,68 kg/m² wśród kobiet. Zawartość tłuszczu w organizmie badanych kobiet w wynosiła od 18,8 % do 28,2 % a u mężczyzn od 4,2 % do 39,8 %. Przeciętne stężenie hemoglobiny we krwi badanych mieściło się w normach. Stężenie żelaza we krwi kobiet miało wartości normatywne a u mężczyzn było bardzo zróżnicowane (36,00-247,00 µg/dl). Najwyższe stężenie żelaza oznaczono u deklarujących przyjmowanie odżywek dla sportowców. Przeciętne stężenie glukozy we krwi badanych mieściło się w normie. Stężenie cholesterolu ogółem we krwi było niskie (K:160,26 mg/dl M: 167,50 mg/dl). Odnotowano też niskie stężenie triglicerydów we krwi - 69,68 mg/dl (K) i 83,83 mg/dl (M). Oznaczono także korzystnie wysokie stężenie frakcji HDL cholesterolu (K: 68,75 mg/dl, M: 47,00 mg/dl). U wegetarian obu płci stężenia wapnia i cynku we krwi były w normie. Najmniejsze stężenie witaminy B12 - 137,0 pg/ml, oznaczone u kobiety stosującej dietę wegetariańską przez ponad 11 lat, było dwukrotnie niższe niż przeciętne występujące w grupie (264,60 pg/ml).

Stan odżywienia większości wegetarian był prawidłowy, a mężczyźni charakteryzowali się gorszym stanem odżywienia od kobiet.

Słowa kluczowe: wegetarianizm, styl życia, stan odżywienia,

JEL: I12

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Chlamydia trachomatis w badaniach profilaktycznych kanału szyjki macicy

Chlamydia trachomatis in clinical prevention cervical canal

Magdalena Frej-Mądrzak^{1*}, Anna Gryboś², Jolanta Sarowska¹, Agnieszka Jama-Kmieciak¹, Dorota Teryks-Wołyniec¹, Irena Choroszy-Król¹

1. Zakład Nauk Podstawowych Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, ul. Chalubińskiego 4 50-368 Wrocław Polska
2. Katedra Ginekologii i Położnictwa Zakład Położnictwa Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, ul. K. Bartla 5, 51-618 Wrocław Polska

Abstrakt

Wstęp. Zakażenia nabywane drogą bezpośrednich kontaktów seksualnych stanowią poważny problem wśród kobiet. Do najczęściej przekazywanych patogenów STI (STI- sexually transmitted infection) należy *Chlamydia trachomatis*. Zakażenie chlamydiami układu moczowo-płciowego u kobiet może prowadzić do poważnych powikłań, np. zapalenia narządów miednicy mniejszej (PID – pelvic inflammatory disease), które może być czynnikiem niepłodności jajowodowej, ciąży pozamacicznej i przewlekłego bólu miednicy. Infekcja układu moczowo-płciowego nie powoduje żadnej trwałej odporności immunologicznej i nie chroni przed ponownym zakażeniem *C. trachomatis*. Zakażenie *Chlamydia trachomatis* w Europie wśród 18-26-latków wykrywa się u 3-5.3% kobiet i 2.4-7,3% mężczyzn, a 70-95% zakażeń ma charakter bezobjawowy. Przekazywanie *C. trachomatis* zazwyczaj odbywa się poprzez bezpośredni kontakt śluzówki podczas stosunku płciowego (pochwy, odbytu lub seksu oralnego) lub zaraz po urodzeniu po przez zainfekowany kanał szyjki macicy matki. Bardzo prawdopodobne jest, że partnerzy osób z zakażeniem *C. trachomatis*, również zostali zainfekowani, dlatego też tak ważne jest ich powiadomienie i późniejsze leczenie.

Cel pracy. Grupę badaną stanowiło 50 aktywnych seksualnie kobiet, u których nie występowały żadne dolegliwości ze strony układu moczowo-płciowego a zgłaszały się do poradni ginekologicznej w celu wykonania rutynowych badań profilaktycznych. Średnia wieku badanych wyniosła 24,42 ±

*E-mail: magdalena.frej-madrzak@umed.wroc.pl

3,38, a liczba utrzymywanych kontaktów seksualnych średnio 2 tygodniowo. Do badania antygenów *C. trachomatis* w wymazach z kanału szyjki macicy wykorzystano metodę immunofluorescencji bezpośredniej (DIF).

Wyniki. Antygen *Chlamydia trachomatis*, w wymazach z kanału szyjki macicy, wykryto metoda DIF u 3 (6%) kobiet, były to infekcje bezobjawowe. Wszystkie pacjentki, u których wykryto zakażenie zadeklarowały 1 partnera w ciągu ostatniego roku.

Wnioski. Wyniki badań potwierdzają bezobjawowy przebieg infekcji *C. trachomatis* u kobiet, a liczba zakażeń wykrytych podczas badań (6%) nie odbiega znacząco od poziomu wykrywanych infekcji w pozostałych europejskich krajach (3-5,3%). Ze względu na sposób przenoszenia tego patogenu i brak objawów infekcji, wskazane byłoby wprowadzenie badań przesiewowych zarówno wśród kobiet jak i mężczyzn.

Słowa kluczowe: Chlamydia trachomatis, zakażenia kanału szyjki macicy

JEL: Chlamydia trachomatis, cervical infection

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Możliwości i perspektywy ekumenicznej posługi duchownych wobec chorych w warunkach hospitalizacji

Possibilities and prospects of ecumenical priestly ministry to the sick under hospitalization

ks. dr Jacek Froniewski

Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu, ul. Katedralna 9, 50-328 Wrocław, Poland

Abstrakt

Celem referatu jest ukazanie zakresu możliwości ekumenicznej posługi duchownych wobec chorych innych wyznań chrześcijańskich przebywających w szpitalach, a także w sanatoriach i hospicjach. Problem ten narasta wobec współczesnych ruchów migracyjnych i powiązanej z tym procesem pogłębiającej się pluralizacji wyznaniowej społeczeństwa, stąd obecnie duszpasterz znacznie częściej w posłudze w placówkach medycznych spotyka się z wiernymi innych wyznań, którzy mogą nie mieć dostępu do duchownego własnego Kościoła. Również nauki medyczne i personel szpitali dostrzegają coraz wyraźniej w obsłudze pacjentów cały wachlarz uwarunkowań ze względu na ich wyznanie, od których częstokroć zależy poczucie jakości uzyskiwanych usług medycznych. Z drugiej strony wiedza na ten temat jest ciągle niewielka, a nierzadko można się tu jeszcze spotkać z narosłymi historycznie stereotypami i uprzedzeniami, co w praktyce może pozbawiać chorych z wyznań mniejszościowych niezbędnej pomocy duchowej w cierpieniu. A dla bardzo wielu pacjentów możliwość skorzystania ze wsparcia duchowego, szczególnie w sytuacjach granicznych, jakie rodzą się w doświadczeniu choroby i umierania, jest niezwykle ważną potrzebą, ale też istotnym elementem terapii traktowanej holistycznie. Ze względu na specyfikę polskich warunków, gdzie dominującym wyznaniem jest katolicyzm, punktem wyjścia do rozwinięcia zagadnienia będą tu uwarunkowania prawno-kanoniczne określające od strony katolickiej zakres możliwej posługi wobec chorych innych wyznań. Syntetycznie pokazane zostaną również takie możliwości od strony prawosławnej i protestanckiej. Następnie poprzez analizę tekstów liturgicznych wskazane zostaną najodpowiedniejsze formy posługi duchownego możliwe wobec chorych na płaszczyźnie ekumenicznej oraz nakreślone perspektywy ich rozwoju.

W polskich warunkach ciągle brak tu uregulowań szczegółowych, które dawałyby duszpasterzom, a szczególnie kapelanom szpitali poczucie większej odpowiedzialności także za chorych innych wyznań. Postulatem, który rodzi się na bazie tych ustaleń jest przede wszystkim stała potrzeba głębszego uświadamiania możliwości ekumenicznej posługi wobec chorych zarówno wśród duchownych, jak i wiernych.

Słowa kluczowe: ekumenizm, uwarunkowania wyznaniowe, posługa duchowa, namaszczenie chorych, modlitwa, usługi medyczne

JEL: Z120

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Współczesne problemy zdrowotne – analiza zagadnienia w kontekście populacji polskich dzieci

Modern health problems - analysis of the issues in the context of the population of Polish children.

Dr Izabela Gątarek*

*Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie,
ul. Dewajtis 5, Polska*

Abstrakt

Jednym z ważnych czynników w procesie badawczym powyższego zagadnienia jest sprecyzowanie czym jest problem zdrowotny. Jak podaje Agnieszka Małkowska - Szkutnik termin ten jest „powszechnie stosowany w ochronie zdrowia dzieci i młodzieży. Można go rozpatrywać z punktu widzenia:

- dziecka (jednostki) – choroba, niepełnosprawność, inne zaburzenie rozwoju lub zdrowia, które mogą wpływać niekorzystnie na funkcjonowanie i jakość życia w dzieciństwie, młodości, a nawet w okresie dorosłości,
 - populacji – znaczenie mają problemy zdrowotne (choroby), które szerzą się w dużym skupisku ludzi (np. w szkole) i/lub są uciążliwe dla innych osób”**
- Takie spojrzenie ukierunkowuje w stronę chorób przewlekłych do których możemy zaliczyć alergie, astmę, niepełnosprawność – zarówno dotyczącą narządów ruchu jak i ograniczeń płynących z osłabienia lub braku słuchu lub wzroku. Inną kategorią są problemy chorób psychosomatycznych wśród których można wymienić nerwice, stany depresyjne. Kolejną grupę stanowią zaburzenia zachowania i łączące się z nimi trudności w szkole. Nie można także pominąć otyłości i nadwagi, która staje się jednym z poważniejszych problemów zdrowotnych u dzieci.

Analiza przedstawionych danych pozwala zauważyć, że zintensyfikowaniu podlegają tendencje badawcze I eksploracyjne związane z chorobami o podłożu

* E-mail: izagatarek@wp.pl

**https://www.researchgate.net/profile/Agnieszka_MalkowskaSzkutnik/publication/263714491_Chronic_conditions_among_children_and_adolescents_as_a_growing_social_problem/links/02e7e53bbdc0ec094c000000.pdf?origin=publication_list [dostęp 30.01.2017]

somatycznym i im poświęca się więcej uwagi badawczej. W ostatnich latach zwróconą większą uwagę na powiązanie sytuacji społecznej, szczególnie rodzinnej i szkolnej ze stanem zdrowia dziecka, także na płaszczyźnie jego funkcjonowania emocjonalnego, psychicznego.

Słowa kluczowe: zdrowie, choroba, dziecko

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Aktywność osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i na rynku pracy

The activity of disabled people in social life and on the labour market

mgr Katarzyna Godek*

*Uniwersytet Wrocławski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, ul.
Uniwersytecka 22/26, 50-145 Wrocław, Polska*

Abstrakt

Niepełnosprawność jest istotnym problemem społecznym. Aktywność osób z niepełnosprawnością jest ważnym zagadnieniem zarówno w obszarze życia społecznego, jak i na rynku pracy. Niniejszy artykuł przedstawia podstawowe zagadnienia związane z jakością życia osób niepełnosprawnych, ich funkcjonowaniem w życiu społecznym i możliwościami na rynku pracy.

Głównym celem artykułu było przedstawienie aktualnej pozycji i roli jaką odgrywają osoby niepełnosprawne w życiu społecznym i zawodowym.

Celami dodatkowymi było określenie roli aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych i jej oddziaływania na ich życie oraz identyfikacja czynników, które utrudniają dostęp osobom niepełnosprawnym do możliwości korzystania w pełni z życia społecznego, w tym kulturalnego, edukacyjnego i sportowego.

Omówiono m.in. zagadnienia efektywności zatrudnieniowej, wykorzystywane usługi i instrumenty rynku pracy skierowane do osób niepełnosprawnych. Wskazano na czynniki, które wpływają na wzrastającą aktywność osób niepełnosprawnych w szeroko pojętym życiu społecznym.

W artykule wykorzystano takie metody badawcze jak analiza literatury, metodę opisowo-analityczną i analizę krytyczną.

Odniesiono się również do własnego doświadczenia zawodowego w zakresie współpracy z osobami niepełnosprawnymi. Dokonano analizy wniosków własnych na gruncie realizacji programów aktywizujących osoby niepełnosprawne, w tym przedstawiono wyniki ewaluacji projektów dedykowanych osobom z określonymi problemami i wpływ uczestnictwa w danym projekcie osób niepełnosprawnych, na ich życie zawodowe i społeczne.

Artykuł zawiera wyniki badań prezentujące osoby niepełnosprawne jako

* E-mail: europroszum@interia.pl i katarzyna.godek@uwr.edu.pl

aktywnych uczestników życia społecznego i zawodowego. Przedstawiono także badania polskich i zagranicznych autorów w zakresie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych obszarach życia społecznego. Wskazano tu m.in., że ok. 84% osób niepełnosprawnych uważa, że istnieje potrzeba poprawy sposobu postrzegania osób niepełnosprawnych przez społeczeństwo. Natomiast ok. 90% osób niepełnosprawnych uważa, że praca wywiera pozytywny wpływ na ich zdrowie, samopoczucie i samorealizację.

Zaprezentowano również wnioski z przeprowadzonej analizy. Obecnie osoby z niepełnosprawnością starają się być aktywne zarówno na rynku pracy, jak i w uczestniczeniu w życiu społecznym. Biorąc pod uwagę współczesne możliwości mają coraz większą szansę rozwoju i normalnego funkcjonowania wśród osób pełnosprawnych. Dzięki odpowiedniemu wsparciu i pomocy ukierunkowanej na rozwiązywanie indywidualnych problemów i potrzeb osób o obniżonej sprawności możemy przyczynić się do ich lepszego funkcjonowania na wielu płaszczyznach życia. Kluczowym jest również zmiana sposobu postrzegania osoby niepełnosprawnej jako osoby znacząco różniącej się od osób pełnosprawnych i traktowanie ich na równi, bez stereotypów.

Słowa kluczowe: niepełnosprawność, jakość życia, sens życia, życie społeczne, praca, instytucje rynku pracy

JEL: I10, I31, J15, J17, J24, J71, Z13

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Rola statystyki publicznej w procesie monitorowania zrównoważonego rozwoju kraju – Aplikacja Wskaźniki Zrównoważonego Rozwoju jako narzędzie do pomiaru jakości życia

The role of official statistics in the process of monitoring sustainable development of the country – Sustainable Development Indicators Application as a tool for measuring the quality of life

Monika Gorzelak*

Urząd Statystyczny w Katowicach, ul. Owocowa 3, 40-158 Katowice, Polska

Abstrakt

Tematem przewodnim referatu jest pomiar stanu zdrowia publicznego na poziomie kraju jako determinanty jakości życia oraz dziedziny zrównoważonego rozwoju w jego wymiarze społecznym. Publicznie dostępnym narzędziem do monitorowania kondycji społeczeństwa w ramach koncepcji zrównoważonego rozwoju jest *Aplikacja Wskaźniki Zrównoważonego Rozwoju* utworzona w Urzędzie Statystycznym w Katowicach we współpracy z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu. Dostępna na portalu informacyjnym Głównego Urzędu Statystycznego od lutego 2016 r., Aplikacja WZR stanowi propozycję statystyki publicznej w zakresie pomiaru zrównoważonego rozwoju kraju. Zawiera ona zestaw mierników monitorujących zrównoważony rozwój w układzie czterech łańców: społecznego, gospodarczego, środowiskowego oraz instytucjonalno-politycznego na poziomie kraju, regionów, województw i powiatów. Celem niniejszego referatu jest zaprezentowanie zasobów informacyjnych i funkcjonalności Aplikacji WZR w kontekście pomiaru jakości życia na poziomie kraju. Wśród poruszonych zagadnień zostaną omówione przede wszystkim dziedziny z łańca społecznego jako obszary wymagające monitorowania w ramach zrównoważonego rozwoju oraz determinanty jakości życia, wraz ze wskaźnikami do ich pomiaru. Do ww. dziedzin łańca społecznego prezentowanych w Aplikacji WZR na poziomie kraju należą: Zmiany demograficzne, Zdrowie publiczne, Ubóstwo i warunki życia, Edukacja, Dostęp do rynku pracy, Bezpieczeństwo publiczne, Wzorce konsumpcji. Uwzględniając

* E-mail: M.Gorzelak@stat.gov.pl

tezę Organizatorów Konferencji, zgodnie z którą „styl życia w pięćdziesięciu procentach determinuje stan zdrowia”, w referacie zostanie przeprowadzona analiza wskaźników monitorujących dziedzinę Zdrowie publiczne. Mierniki do pomiaru stanu zdrowia społeczeństwa na poziomie kraju w Aplikacji WZR obejmują: Oczekiwane trwanie życia osób w wieku 65 lat w zdrowiu, Standaryzowane współczynniki umieralności z powodu chorób układu krążenia, nowotworów złośliwych oraz przewlekłych chorób dolnych dróg oddechowych i cukrzycy, Europejski Konsumencki Indeks Zdrowia EHCI, Narażenie ludności miejskiej na ponadnormatywne oddziaływanie pyłu PM10, Narażenie ludności miejskiej na powietrze zanieczyszczone ozonem. Wśród wymienionych pięciu wskaźników do pomiaru zdrowia publicznego znajdują się dwa nowe mierniki (włączone do zestawu WZR po jego aktualizacji w 2015 r.) powiązane z jakością powietrza. Analiza wartości poszczególnych wskaźników monitorujących łącznie dziedzinę zdrowia publicznego w Aplikacji WZR pozwoli na uzyskanie kompleksowego obrazu kluczowej determinanty jakości i stylu życia na poziomie kraju.

Słowa kluczowe: zrównoważony rozwój, wskaźniki zrównoważonego rozwoju, jakość życia, styl życia, zdrowie publiczne.

JEL: Q01, I10

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Różne oblicza opieki nad seniorem w Polsce i UE

Joanna Hoffmann-Aulich

Uniwersytet Zielonogórski

Abstrakt

Na podstawie doniesień statystycznych można stwierdzić, że starzenie się ludzi na świecie osiąga bardzo wysoki procent i stale rośnie. Aby zapewnić opiekę seniorom na wysokim poziomie nie można już pominąć wkładu własnego w postaci materialnej oraz zaangażowania bliskich w opiekę. Propozycje opiekuńcze w różnych krajach są odmienne, jednak na plan pierwszy wysuwa się kwestia sprawności i jak najdłuższa samoopieka seniora z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu zapobiegającemu np. upadkom. Prezentacja przedstawia prognozy statystyczne na najbliższe lata w związku ze starzeniem się społeczeństwa w tym tzw. „siwienie siwych”. Sposoby rozwiązania problemów w Wielkiej Brytanii, Szwecji na podstawie literatury oraz w Niemczech w oparciu o własne doświadczenie zawodowe w klinice Höchst we Frankfurcie nad Menem w Niemczech oraz wizyty w DPS w Cottbus. Priorytetem winno być umożliwienie seniorom korzystania z opieki w szpitalach w sieci w ramach oddziałów geriatrycznych, czyli świadczących opiekę kompleksową dla chorych na więcej niż jedno schorzenie przewlekłe, bowiem starszy pacjent zwykle obciążony jest tzw. wielochorobowością. Wdrożenie innych rozwiązań umożliwiających utrzymanie sprawności fizycznej i psychicznej oraz zapewnienie kontaktów społecznych.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Impact of gender on control behaviour when purchasing a new type of cheese: Intergroup comparison

Renata Hrubá, František Sudzina

*University of Chemistry and Technology Prague, Faculty of Chemical Engineering
Technická 3, Prague 6 – Dejvice, 166 28, Czech Republic*

Abstract

The evidence for a sustainable perspective method is not a relatively small phenomenon in the EU and around the world; and eventually costumers are the last link of supply chains. But many consumers do not care about different values of food, they do not pay attention to information about food product. The aim of the paper is to investigate effect of gender on control behaviour when purchasing a new kind of cheese. Data were collected in the Czech Republic using a paper-based questionnaire. Respondents were university students. Differences between genders in these variables were tested using ordered probit model. Stata was used for data analysis. Findings are that nutrient value of the products, name of the products, producer, the origin of the product, Internet information are significantly impacted by gender. Namely, female are more considerate of the nutrient value of the products they buy, of the name of the products, and producer; they search for desirable information on Internet, and check the composition of the product, than man. Contrary, man are more considerate of the origin of the product, and of Internet information on the product. The remaining variables were not significantly influenced by gender. Gender variable can be regarded as an indication to explain why some consumers have a positive attitude to solving food-related issue. These findings can help to understand the role of gender on consumer behaviour, and may be relevant where there is an organic market at the beginning.

Keywords: control behavior, consumer behaviour, attitude, organic product, nutrition value

JEL Classification: D12, D71, D81

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Próba oceny poziomu kompetencji komunikacyjnych w grupie studentów kierunków medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Uniwersytetu w Bazylei

An attempt to assess the level of communication competencies in the group of medical students of the Warsaw Medical University and the University of Basel

Lucyna Iwanow*, Mariusz Panczyk, Aleksander Zarzeka, Ilona Cieślak,
Mariusz Jaworski, Joanna Gotlib

Zakład Dydaktyki i Efektów Kształcenia Wydziału Nauki o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, ul. Żwirki i Wigury 81, 02-091 Warszawa, Polska

Abstrakt

Wstęp

Umiejętności komunikacyjne personelu medycznego to kompetencje, które w istotny sposób wpływają na efektywność prowadzonego w zespole interdyscyplinarnym procesu terapeutycznego.

Cel

Celem pracy była próba oceny kompetencji komunikacyjnych w grupie studentów kierunków medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Uniwersytetu w Bazylei.

Material

W badaniach udział wzięło 261 studentów, 201 (77,01%) kobiet. Średnia wieku wyniosła 22,62 lat (mediana: 22, min. 19, max. 55, SD: 2,95). Badana grupa studentów pochodziła z dwóch uczelni: Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (n=142, 54,4%) oraz Uniwersytetu w Bazylei (n=119, 45,6%). 193 osoby (73,9%) studiowało na studiach I stopnia, 47 (18%) na studiach II stopnia, a 21 osób (8%) na studiach jednolitych. 255 ankietowanych (97,7%) studiowało w trybie studiów stacjonarnych.

Metody

Badania prowadzono przy użyciu standaryzowanego kwestionariusza *Communication Skills Attitude Scale* (CSAS, Skali Umiejętności

*e-mail: lucyna.iwanow@wum.edu.pl

Komunikacyjnych). Badania prowadzone były za pomocą ankiety elektronicznej: <https://goo.gl/forms/dwUfc5e3thPmeMh63>. Skala składała się z dwóch podskal - pozytywnej i negatywnej. Rzetelność kwestionariusza sprawdzono za pomocą współczynnika α -Cronbacha, który wyniósł 0,775. Ze względu na rodzaj (badania nieinwazyjne, ankietowe, prowadzone w grupie studentów) badania nie wymagały zgody Komisji Bioetycznej WUM.

Wyniki

Postawy studentów WUM i UB wobec kompetencji komunikacyjnych były neutralne (mediana: 3). Różnica wyniku sumarycznego podskali pozytywnej była istotna statystycznie ($p < 0,05$). Studenci WUM ($M \pm SD 34,6 \pm 2,81$) prezentowali bardziej pozytywne postawy wobec umiejętności komunikacyjnych niż studenci UB ($M \pm SD 32,9 \pm 3,46$) ($p < 0,05$). Największa różnica w odpowiedziach dotyczyła pytania odnoszącego się do postrzegania nauczania komunikacji w aspekcie nazwy przedmiotu. Studenci WUM ($M \pm SD 2,1 \pm 0,8$) bardziej skłaniali się ku twierdzeniu, że nazwa przedmiotu ma wpływ na jego odbieranie niż studenci UB ($M \pm SD = 1,6 \pm 0,79$) ($p < 0,05$). Kolejnym pytaniem, w którym różnice były istotne statystycznie było twierdzenie, że nauka umiejętności komunikacyjnych wpływa na szacunek do kolegów. Studenci WUM ($M \pm SD 2,6 \pm 0,66$) również w tym przypadku bardziej skłaniali się ku temu twierdzeniu niż studenci UB ($M \pm SD = 2,3 \pm 0,75$). Następnym pytaniem, w którym różnice były istotne statystycznie było stwierdzenie, że rozwijanie umiejętności komunikacyjnych jest równie istotne, co rozwijanie wiedzy medycznej. Na to pytanie studenci WUM ($M \pm SD = 2,8 \pm 0,54$) ponownie byli bardziej zgodni z tym twierdzeniem niż studenci UB ($M \pm SD = 2,5 \pm 0,73$) ($p < 0,05$).

Wniosek

W badanej grupie studentów kierunków medycznych postawa wobec kształtowania kompetencji komunikacyjnych była neutralna, dlatego też należy zwiększać świadomość studentów na temat znaczenia komunikacji dla efektywności i skuteczności procesu terapeutycznego poprzez uzupełnianie programów kształcenia o te zagadnienia.

Słowa kluczowe: kompetencje miękkie, CSAS, Skala Umiejętności Komunikacyjnych, studenci.

Keywords: soft skills, CSAS, Communication Skills Attitude Scale, students

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

**Aktywność turystyczna osób z niepełnosprawnością ze szczególnym
uwzględnieniem rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością**

**Tourist activity of people with disabilities with special attention to
families with children with disabilities**

Mirosława Janoś-Kresło

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Polska

Abstrakt

O znaczeniu turystyki w życiu każdego człowieka, w tym osób z niepełnosprawnością, nie trzeba dzisiaj nikogo przekonywać. Turystyka pełni wiele pozytywnych funkcji, zaspokaja różne potrzeby człowieka, łączy się nierozzerwalnie z czasem wolnym stając się coraz częściej stylem życia. Celem referatu jest ukazanie, w oparciu o literaturę przedmiotu i dostępne źródła wtórne, uczestnictwa w turystyce osób z niepełnosprawnością. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na aktywność turystyczną rodzin z dziećmi z niepełnosprawnością w świetle wyników badania empirycznego zrealizowanego w ramach projektu badawczego finansowanego ze środków NCN (badanie własne). Głównym powodem braku lub ograniczonej aktywności turystycznej, jak wynika z badań, jest sytuacja finansowa rodziny z osobą dorosłą/dzieckiem z niepełnosprawnością.

Słowa kluczowe: Aktywność turystyczna, osoby z niepełnosprawnością, rodzina z dzieckiem z niepełnosprawnością

JEL: D12, J12

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Prawne ograniczenia telemedycyny w Polsce

Legal Limitations of Telemedicine in Poland

Bartłomiej Jaworski*

*Uniwersytet Wrocławski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii,
pl. Uniwersytecki 1 50-137 Wrocław, Polska*

Abstrakt

Podstawowym celem prezentowanego wystąpienia jest próba ukazania prawnych ograniczeń telemedycyny w Polsce – kraju, którego jak dotąd nie można zaliczyć do grupy państw charakteryzujących się intensywnym rozwojem usług medycznych, realizowanych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych. Choć w ostatnich latach rozwój ten nabrał tempa, przede wszystkim dzięki uchwalonej ustawie z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1991), to wciąż prawo, które ma za zadanie regulować stosunki społeczne oraz wykonywanie zawodów zaufania publicznego, stawia wiele ograniczeń w tym zakresie. Posłużenie się metodą analityczno-dogmatyczną badań prawnych, z uwzględnieniem przede wszystkim obecnych regulacji prawnych w zakresie telemedycyny, pozwoli na analizę przyczyn prawnych ograniczeń „e-zdrowia” w Polsce, jak i wysunięcie wniosków *de lege ferenda* co do przyszłych, koniecznych do wprowadzenia regulacji. Wystąpienie ma również na celu upowszechnianie wiedzy na temat funkcjonowania systemów teleinformatycznych w ochronie zdrowia w Polsce, szczególnie, że tak zwane „e-zdrowie” powinno być postrzegane jako szansa na rozwiązanie części problemów systemu zdrowotnego w kraju. *In plus* traktować należy zmiany, wynikające z nowelizacji ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia, dające możliwość orzekania o stanie zdrowia pacjenta nie tylko po uprzednim, osobistym zbadaniu, ale również za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Pomimo pozytywnych zmian, legislacyjnych, które poniekąd otwierają drogę do szerszego rozwoju telemedycyny w Polsce, negatywnie należy ocenić działanie ustawodawcy związane z nieskonkretyzowaniem wspomnianych działań. Przy braku edukacji personelu medycznego z zakresu benefitów związanych z udzielaniem świadczeń

* E-mail: bartlomiej.jaworski@uwr.edu.pl

zdrowotnych na odległość, omówione zmiany legislacyjne mogą być wykorzystywane jedynie przez nieliczne grono lekarzy. Tym samym, temat prezentowanego referatu wydaje się cennym zarówno dla nauki, jak i doniosłym społecznie. Rozpowszechnianie takich terminów jak telemedycyna, elektroniczna dokumentacja medyczna, e-recepta, e-zdrowie, czy telemonitoring, z pewnością przyczyni się do społecznej akceptacji e-usług medycznych w Polsce i pozwoli na wprowadzenie regulacji bardziej kompleksowych i dających możliwość rzeczywistego korzystania z telemedycyny szerokiej grupie obywateli.

Słowa kluczowe: telemedycyna, leczenie na odległość, e-zdrowie, usługi medyczne z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności, e-usługi medyczne

JEL: K39

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Mobilne Aplikacje Medyczne – Pacjent w dobie Internetu

Mobile Medical Applications – Patient in the age of the Internet

Szymon Kajzer*, Dagmara Kamińska, Natalia Szlachetka

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, ul. 1 Maja 50, 40-287, Katowice, Polska

Abstrakt

Wykorzystywanie aplikacji mobilnych jako doskonałych narzędzi marketingowych w przedsiębiorstwach należących do różnych sektorów gospodarki jest zabiegiem skutecznym oraz często stosowanym. Nieco inne realia występują w obrębie sektora ochrony zdrowia. Aplikacje na rynku zdrowia pomimo tego, iż potencjalnie stwarzają szansę na osiągnięcie wymiernych korzyści zarówno dla pacjentów, lekarzy, jak i całego systemu, nadal stosowane są w bardzo ograniczonym stopniu, a ich potencjał oraz możliwości nie są w pełni wykorzystywane.

Na przestrzeni kilku ostatnich lat zaobserwowano gwałtowny wzrost liczby aplikacji medycznych, dostępnych w sklepach internetowych. Wachlarz tego typu oprogramowań jest już bardzo szeroki i różnorodny, jednak zainteresowanie ze strony użytkowników smartfonów nadal jest niewielkie. Badania Institute for Healthcare Informatics wykazały, że zdecydowana większość przeanalizowanych (ponad 43 tysiące) aplikacji medycznych wciąż jest niewykorzystywana. W ofercie sklepów internetowych znajdują się aplikacje charakteryzujące się mnogością zastosowań. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowią te, których podstawowym zadaniem jest szeroko pojęte wspieranie zdrowia użytkownika (m.in. monitorujące stan zdrowia oraz poszerzające wiedzę na jego temat) jak również te, które znacznie ułatwiają mu dostęp do usług medycznych oraz kontakt ze specjalistą (e-rejestracja, wgląd do dokumentacji medycznej, e-recepty).

Nawiązując do wyżej poruszonych zagadnień, celem niniejszego artykułu jest weryfikacja poziomu wiedzy pacjentów na temat dostępnych aplikacji funkcjonujących w obszarze ochrony zdrowia, stopnia ich znajomości oraz celu użytkowania.

Ponadto zostaną zidentyfikowane bariery/uprzedzenia oraz ich przyczyny, odciążające pacjentów od korzystania z aplikacji, by następnie wskazać metody

* E-mail: szymonkajzer@gmail.com

oraz propozycje rozwiązań, które potencjalnie zachęciłyby pacjentów do zmiany postrzegania i czynnego użytkowania aplikacji.

Słowa kluczowe: aplikacje mobilne, medycyna, pacjent, Internet, e-Zdrowie, telemedycyna

JEL: I15

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Diagnostyka lokalnych zmian sztywności tkanek miękkich

Diagnosis of local changes in soft tissue stiffness

Barbara Kmieciak, Jerzy Detyna*

*Katedra Mechaniki i Inżynierii Materiałowej, ul. Smoluchowskiego 25,
50-370, Wrocław, Polska*

Abstrakt

Nieprawidłowości tkanek miękkich bardzo często są skorelowane z lokalnymi zmianami sztywności tkanki. Przykładem takich procesów może być nowotwór piersi, prostaty czy tarczycy, w których pojawiające się guzki są wyjątkowo twarde. Z tego powodu tak ważne są badania palpacyjne w profilaktyce tych chorób. Są również nowotwory wyjątkowo miękkie (np. rak brodawkowaty) i w tych przypadkach taka profilaktyka charakteryzuje się niską czułością badania, a małe oraz głębokie zmiany nie są wykrywane. Innym przykładem są choroby miększu wątroby (wraz ze zwiększonym włóknieniem wzrasta moduł Younga), choroby serca (zawał serca skutkuje zwiększoną sztywnością obszarów objętych niedotlenieniem) czy choroby skóry związane z nieprawidłową wymianą wody.

Z tego powodu cały czas trwają prace nad urządzeniami umożliwiającymi wykrycie zmian każdego nowotworu na bardzo wczesnym stadium (np. w czasie badań profilaktycznych), co zwiększa szanse na pełne wyleczenie. Są również sytuacje, w których konieczne jest natychmiastowe sprawdzenie stanu narządu (np. podczas operacji), jednakże aktualnie urządzenia diagnostyczne są bardzo drogie a wyniki nie zawsze jednoznaczne. Innym problemem są indywidualne właściwości mechaniczne tkanek miękkich, które zależą m.in. od umiejscowienia w organizmie czy procesów aktualnie zachodzących w żywym organizmie. Uniemożliwia to porównywanie ich zarówno w obrębie jednego organizmu, jaki i pomiędzy różnymi organizmami.

Zmiany w ciąłości tkanek miękkich i materiałów wiskosprężystych mogą być charakteryzowane na podstawie zmian zachodzących na ich powierzchni podczas działania czynnika zewnętrznego. Obserwowanie modyfikacji zachodzących na powierzchni badanego materiału za pomocą kamer umożliwia ich wiarygodną i dokładną analizę podczas wymuszenia mechanicznego.

* E-mail: barbara.kmieciak@pwr.edu.pl

Zarejestrowanie obrazu pozwala na stworzenie modelu 3D powierzchni badanego materiału, co umożliwia ich dokładniejszą ocenę.

Prezentowane rozwiązania próbują wyjść naprzeciw powyższym wymaganiom i pozwalają ocenić stan strukturalny tkanek miękkich.

Słowa kluczowe: tkanki miękkie, diagnostyka, model 3D powierzchni

JEL:

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Edukacja żywieniowa jako element profilaktyki chorób dietozależnych

Anna Kołłajtis-Dołowy

*Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego, ul. Nowoursynowska 159c
02-776 Warszawa, Polska*

Abstrakt

Rola edukacji żywieniowej w profilaktyce chorób jest nie do przecenienia, chociaż jej skuteczność pozostawia wiele do życzenia. Nie ma też złudzeń, że sama edukacja, czyli przekaz wiedzy o żywieniu, żywności i ich związków ze zdrowiem, nie wystarcza, aby jej odbiorcy nie tylko chcieli, ale faktycznie dokonywali pożądaných zmian sposobu żywienia.

Edukacja jest procesem – długotrwałym, żmudnym, nie przynoszącym spektakularnych, szybkich efektów. Sytuację „pogarsza” świadomość, że osoby, tzw. nauczyciele lub mniej efektywnie- edukatorzy, powinni mieć poczucie odpowiedzialności, głównie dbać powinni o rzetelność przekazu, zgodnego z najnowszą nauką, potwierdzonego badaniami naukowymi. Żywnienie stanowi podstawowy, jeden z najważniejszych elementów stylu życia. Nieprawidłowe może stać się przyczyną poważnych chorób z chorobami układu krążenia, nadciśnieniem, cukrzycą, a także niektórych typów nowotworów. Mimo, że etiologia powstania powyższych chorób jest znana, ciągle są przyczyną większości zgonów w Polsce jak i w innych wysoko cywilizowanych krajów. Zatem aktualne jest pytanie co zrobić, aby sytuacja zdrowotna uległa poprawie. I jak się wydaje wyjątkowo prosta, lecz jak zarazem trudna jest odpowiedź na nie. Wiadomo powszechnie, że lepiej jest zapobiegać niż leczyć. Ale jak? Są tylko 2 skuteczne metody zmiany postaw, poglądów i wreszcie zachowań, o które chodzi, jedna to reklama, a druga edukacja. Jeśli nie reklama, oczywiście, pozostaje edukacja żywieniowa i zdrowotna. Aby miała sens musi być skuteczna, ale długotrwałe, czyli, jak się przyjmuje, co najmniej 3 do 5 lat. Jak to osiągnąć? Znane są bardzo duże, długie i kosztowne kampanie edukacyjne, które nie tylko nie przyniosły oczekiwanych efektów, ale i poniosły częściową lub całkowitą porażkę. Niedostatki wiedzy żywieniowej w różnych grupach populacyjnych w Polsce wynoszą 1/4 -1/3, nawet do 2/3 i więcej procent, zależnie od wieku, wykształcenia respondentów, ale i od sposobu zadania pytania, jego treści itp. W edukacji różnych grup liczy się przede wszystkim komunikatywność przekazu, zawsze dostosowywana do szczególnych cech danej grupy. Jeśli profilaktyka chorób dostosowanych nabyć skuteczna, dobór treści musi

być wyjątkowo przemyślany, nie skupiający się na szczegółach. Ocena efektywności to ważny problem, nie chodzi bowiem, jak w badaniach, na uzyskaniu różnicujących wyników, a możliwie jak najbardziej odzwierciedlający stan teoretycznej i praktycznej faktycznej wiedzy żywieniowej potrzebnej w codziennym życiu.

Słowa kluczowe:

JEL:

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Pojęcie i wymagania stawiane żywności funkcjonalnej w Unii Europejskiej

The concept and requirements for functional foods in the European Union

Teresa Korbutowicz Instytut Nauk Ekonomicznych Uniwersytet Wrocławski

Abstrakt

Zainteresowanie konsumentów utrzymaniem dobrego stanu zdrowia zwiększa znaczenie żywności funkcjonalnej na rynkach produktów spożywczych. Sama żywność funkcjonalna charakteryzuje się korzystnym oddziaływaniem na zdrowie ponad walorem odżywczym. Nie jest ona jednoznacznie definiowana z uwagi na różnorodność produktów spożywczych zaliczonych do tej kategorii.

Celem artykułu jest określenie charakteru żywności funkcjonalnej, jej rodzajów oraz wymogów jakie musi spełnić, a także wskazanie jakie są tendencje na rynku takich produktów.

Przyjętą metodą badawczą jest analiza przepisów prawnych UE, odnoszących się do warunków dopuszczenia żywności do obrotu (oświadczenia żywieniowe i zdrowotne), raportów Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ankiet i wyników badań rynkowych odnoszących się do żywności funkcjonalnej.

Niewątpliwie tzw. trend prozdrowotny w społeczeństwach dotkniętych chorobami cywilizacyjnymi (np. otyłość, cukrzyca, choroby układu krążenia, nowotworowe) zmienił podejście konsumentów do żywności. Wzrosła wiedza na temat zależności między jakością spożywanej żywności a jakością życia, a zwłaszcza stanem zdrowia ludzi. Rośnie liczba produktów spożywczych zaliczanych do żywności funkcjonalnej oraz zwiększa się ich konsumpcja na świecie, jak i w Polsce.

Słowa kluczowe: żywność funkcjonalna, oświadczenia żywieniowe i zdrowotne

JEL: I19 ; L66.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Wpływ ćwiczeń i sportu na jakość życia pacjentów dializowanych

The effect of exercise and sport on the quality of life of dialysis patients

Mariusz Kusztal*

Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu, ul. J. Mikulicza-Radeckiego 5, 50-345 Wrocław

Abstrakt

Ruch i sport jest ważnym elementem życia, wpływający istotnie na ogólną kondycję psychiczną i fizyczną społeczeństwa. Konieczność ruchu dowiedziono także w korygowaniu zaburzeń stanu odżywienia - aktualne zalecenia poprawnego odżywiania ujęte w piramidzie żywienia zawierają u podstawy minimalną dawkę ruchu.

Przez lata, zarówno wśród lekarzy jak i pacjentów, pokutował mit że sport rekreacyjny w przypadku niewydolności nerek jest niewskazany. Tu warto wspomnieć, że w przypadku pacjentów ze schyłkową niewydolnością nerek wymagających powtarzanych hemodializ siedzący tryb życia i brak ruchu niesie wielopłaszczyznowe konsekwencje. Poza wyższym ryzykiem sercowo-naczyniowym znanym lekarzom, pacjenci ci w większości badań kwestionariuszowych wykazują obniżenie jakości życia nie tylko w aspektach wydolności fizycznej czy poznawczej, ale także w sferze społecznej.

Obecnie wiadomo, że odpowiednio dobrana forma aktywności fizycznej np. pływanie, cykloergometr, ćwiczenia izometryczne, u pacjentów dializowanych bez bezwzględnych przeciwwskazań do ćwiczeń wywiera pozytywny efekt w postaci redukcji objawów depresyjnych i lękowych, poprawia siłę mięśni i redukuje ryzyko upadków.

Słowa kluczowe: ćwiczenia, sport, jakość życia, pacjenci dializowani

* E-mail: mariok@o2.pl

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Piłkarze Korona Kielce – styl życia

Football players Korona Kielce – lifestyle

Katarzyna Maj-Gnat*

*Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Jana Kochanowskiego
w Kielcach, ul. Mickiewicza 5, 26-500 Szydłowiec, Polska*

Abstrakt

Wstęp: Piłka nożna jest jednym z najbardziej znanych sportów na świecie a zawodnicy należą do grupy popularnych ludzi. Styl życia każdego człowieka ma duży wpływ na jego zdrowie, piłkarze poprzez swoją popularność mogą propagować zdrowy styl życia, co w obecnych czasach jest pożądanym zjawiskiem. Piłka nożna służy również, jako narzędzie do poprawy stylu życia. Dlatego w niniejszej pracy, zostaną przybliżone wybrane parametry i wskaźniki antropometryczne piłkarzy Korona Kielce, takie jak wysokość ciała, wiek, masa ciała czy kości. Przedstawiony zostanie również styl życia piłkarzy, w sferze pro- i anty-zdrowotnych zachowań, dotyczący sposobu odżywiania, ilości snu, spożywanych posiłków.

Cel pracy: Głównym celem pracy była ocena stylu życia piłkarzy Korona Kielce.

Materiał i metodyka: W badaniu została wykorzystana metoda wywiadu kwestionariuszowego z zastosowaniem narzędzia badawczego – kwestionariusza (ankiety) zawierającą pytania o charakterze zamkniętym z możliwością wyboru jednej bądź kilku odpowiedzi. Wybrane pomiary antropometryczne zostały wykonane na maszynie do pomiaru ciała Tanita. Wzięło w niej udział 26 osób, będących przedstawicielami płci męskiej, w różnym wieku.

Opracowanie wyników opierało się na analizie statystycznej cech mierzalnych (ilościowych i niemierzalnych (jakościowych)), Weryfikację związków pomiędzy analizowanymi zmiennymi przeprowadzono za pomocą testu korelacji r Pearsona. Analizę statystyczną przeprowadzono przy pomocy pakietu programów statystycznych Statistica oraz arkusza kalkulacyjnego Excel.

Wyniki: Piłkarze spożywają regularnie posiłki, wysypiają się, prowadzą bardzo aktywny tryb życia, oprócz piłki nożnej uprawiają inne sporty. Zauważa się

* E-mail: katmaj777wp.pl@wp.pl

występowanie istotnych statystycznie związków pomiędzy czasem spędzonym przed komputerem a poziomem BMI, całkowitą zawartością wody w organizmie czy masa tkanki beztłuszczowej sportowców.

Wnioski: Z analizy przeprowadzonych badań wpływają następujące wnioski:

Piłkarze Korona Kielce prowadzą zdrowy tryb życia, potwierdzają to wyniki wybranych parametrów antropometrycznych oraz pozytywne postawy zdrowotne wśród piłkarzy.

Mimo wykonywanego zawodu sportowca, piłkarze sporadycznie wykazują postawy antyzdrowotne.

Dzięki regularnemu spożywaniu wartościowych posiłków, BMI piłkarzy mieści się w granicach norm.

Słowa kluczowe: styl życia, piłkarze, zdrowie

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Program wychowania fizycznego w Siłach Zbrojnych RP jako element zdrowego stylu życia żołnierzy zawodowych

Physical education program in the Armed Forces of the Republic of Poland as part of the healthy lifestyle of professional soldiers

Marek Marchewka

Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie, Polska

Abstrakt

Przedmiotem niniejszej publikacji jest przedstawienie oficjalnego programu wychowania fizycznego w Siłach Zbrojnych oraz jego wpływu na zdrowie i sprawność fizyczną różnych grup wiekowych żołnierzy zawodowych odbywających zawodową służbę wojskową. Podstawową tezą niniejszej pracy jest stwierdzenie, iż obecny program szkolenia z wychowania fizycznego jest programem w pełni wystarczającym dla zapewnienia sprawności fizycznej żołnierzy zawodowych, mając na uwadze ich dyspozycyjność i zadania jakie stoją przed nimi tj. obowiązek obrony Ojczyzny, i co za tym idzie ciągle dyspozycyjność połączona ze sprawnością fizyczną.

Wymagania od żołnierzy wysokiej sprawności fizycznej jest niezbędna, dla realizacji swych obowiązków związanych z obroną Rzeczpospolitej.

Podstawowym celem tej pracy jest ocena programu szkolenia z wychowania fizycznego w obecnych strukturach Sił Zbrojnych na przykładzie żołnierzy zawodowych odbywających zawodową służbę wojskową w Regionalnych Bazach Logistycznych, jakie obecnie istnieją obok innych jednostek wojskowych.

Zakres chronologiczny pracy obejmuje obecne wymagania jakie żołnierze zawodowi muszą spełniać, oraz zakres sprawdzianów obowiązujących żołnierzy podczas corocznego zaliczania egzaminów ze sprawności fizycznej.

Przy realizacji podjętego problemu badawczego zostały zastosowane takie metody badawcze jak: metoda komparatystyczna, polegająca na porównaniu wymagań sprawności fizycznej w różnych grupach wiekowych, obowiązujących żołnierzy zawodowych ze względu na wiek egzaminowanych. W niniejszej pracy autor użył również metody statystycznej, niezbędnej przy porównaniu badań nad wynikami poszczególnych grup wiekowych i zróżnicowania wymagań sprawności

fizycznej ze względu na ilość grup wiekowych obowiązanych do corocznego zaliczania egzaminów ze sprawności fizycznej.

Podjmując się oceny stanu badań w zakresie omawianej problematyki będącej przedmiotem tej publikacji, należy odnotować iż zagadnienia poruszane w tej pracy nie były dotąd przedmiotem kompleksowych opracowań. Autor publikacji jako żołnierz zawodowy obowiązany do zdawania corocznego egzaminu ze sprawności fizycznej i jego ocena w tym zakresie będzie miała wymierny wpływ nad wzbogaceniem wiedzy uczestników zbliżającej się międzynarodowej konferencji naukowej, dotyczącej problemów zdrowia i stylu życia preferowanych przez żołnierzy zawodowych RP.

Słowa kluczowe: wychowanie fizyczne, grupy wiekowe, zestaw testów dla żołnierzy zawodowych

JEL:

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Emeryci, emerytury i dodatkowe źródła finansowe w wybranych krajach Unii Europejskiej

Pensioners, pensions and additional financial sources in selected European Union countries

Agnieszka Marciniuk*

*Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, ul. Komandorska 118/120,
51-124 Wrocław, Polska*

Abstrakt

Społeczeństwa żyją coraz dłużej. Wydłuża się oczekiwany przyszły czas trwania życia, szczególnie osób w wieku emerytalnym. Dla większości ludzi emerytury z systemu emerytur społecznych nie są wystarczające, żeby godnie przeżyć starość. Dlatego rynek oferuje możliwość uzyskania dodatkowego zabezpieczenia finansowego. Takim źródłem może być renta hipoteczna lub odwrócony kredyt hipoteczny.

W referacie przedstawiony jest średnia wysokość emerytury oraz wiek przejścia na emeryturę w Polsce oraz w kilku wybranych krajach Unii Europejskiej. Okazuje się, że Polacy w przeliczeniu godzinowym pracują dłużej niż inne narodowości, wbrew powszechnym stwierdzeniom, iż to Polacy pracują za krótko. Mimo to emerytury w Polsce nie są wysokie i często nie są wystarczające. Dlatego też ludzie poszukują innych źródeł dochodu. W Polsce od kilku lat istnieje możliwość uzyskania dodatkowej renty przez osoby starsze w zamian za przekazanie swojego mieszkania firmie zainteresowanej taką transakcją. Jest to tzw. renta hipoteczna, która na świecie jest już powszechna od wielu lat. Istnieje też teoretycznie możliwość zdobycia dodatkowej renty, korzystając z odwróconego kredytu hipotecznego (w praktyce ta forma nie jest jeszcze oferowana).

Wysokość dodatkowej renty zależy od wieku świadczeniobiorcy, długości pobierania świadczenia, a przede wszystkim od wartości nieruchomości. Na wartość tej nieruchomości bardzo duży wpływ ma miejsce zamieszkania. W referacie wyznaczone zostaną świadczenia wynikające z renty hipotecznej i odwróconej hipoteki dla różnych krajów na podstawie rzeczywistych danych dotyczących cen nieruchomości oraz danych dotyczących długości trwania życia

* E-mail: agnieszka.marciniuk@ue.wroc.pl

poszczególnych narodowości. Wszystkie obliczenia wykonane są za pomocą własnych programów napisanych w Matlabie. Przedstawione są wyniki dla osób samotnych, a także małżonków, co jest nowością.

Metodologia obliczeń oparta jest na wartościach aktuarialnych rent życiowych w przypadku umów indywidualnych, zaś w przypadku umów małżeńskich zastosowane są renty dziedziczne. W drugim przypadku rozpatrzone są różne formy i wysokości pobierania świadczeń, w zależności tego, czy pobierają je oboje małżonkowie, czy tylko jedno z małżonków po śmierci drugiego.

Na podstawie przedstawionych obliczeń widać, gdzie emerytura i dodatkowe źródła dochodu są najwyższe, a gdzie najniższe, a także jak wygląda Polska na tle wybranych krajów Unii Europejskiej. W Polsce emerytura nie jest wysoka, a cena metra kwadratowego mieszkania jest niższa niż w wielu innych krajach Unii Europejskiej, więc również te dodatkowe źródła finansowe są niższe.

Słowa kluczowe: emerytura, rent hipoteczna, hipoteka odwrócona, renta dziedziczna

JEL: C41 Duration Analysis; Optimal Timing Strategies,
C60 Mathematical Methods; Programming Models; Mathematical and Simulation Modeling: General,
G17 Financial Forecasting and Simulation,
G22 Insurance; Insurance Companies; Actuarial Studies,
G120 Asset Pricing; Trading volume; Bond Interest Rates,
J1 Demographic Economics,
J080 Labor Economics Policies.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Wpływ leków generycznych na europejski rynek farmaceutyczny
(przykład polski)

The Impact of generic medicines on European pharmaceutical market
(Polish example)

Julia Matsuieva¹, Jose Monte Soto²

¹*University of Wrocław, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytecka 22/26, 50-145 Wrocław, Polska*

Executive summary

The aim of this article is to provide an overview of the impact of generic medicines in both European market and Poland as well as competition and regulation in the pharmaceutical industry. The importance of pharmaceutical markets is considered here from two approaches. Thus, it has been not only taken into account the purely industrial organization side of the business, but also its social role, as the access to medicines is highly important for people's quality of life. The fact that access to medicines is an indicator of the health system development level is here highlighted throughout a research of existing literature.

As a source of information, there has been consulted wide number of databases Eurostat, Central Statistical Office of Poland, World Health organization databases. Nevertheless, one of the main problems arising while seeking data series was the absence of depth and no series available for many developing countries. That's why modelling time dependent variables using artificial neural networks was refused. Mathematical models underlying the problem has not been here main goal, so that methodologies used are basic statistics, combined with regression model trialling in order to find dependencies among variables.

One of the perfect market main indicator is a lack of market concentration, so here the reasoning has been that, generic medicines are creating competition in the pharmaceutical market and that makes a direct effect on pricing strategies.

Different groups of society have different sensibility to prices on pharmaceutical market. It was found that the category who needs the most access to inexpensive medicines is the people at the age of seventy years old and more. The affordable medicines for them - the basic condition for maintaining a decent quality of life.

The results obtained show that:

1. The generic medicines have a big impact on pharmaceutical market as they enable a competition that brings down drug prices.
2. Generic medicines that are affordable for people with low incomes have a big social value.
3. Generic medicines improve the welfare due to the fact that they capture consumer surplus.
4. The entry of generic medicines on pharmaceutical market causes that producers of branded medicines decrease their reinvest from incomes to research and development.

Key words: generic medicines, monopoly, competition, patented drug, market access, generic medicines social value.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Niekonwencjonalne metody żywienia jako jeden z elementów stylu życia

Unconventional methods of nutrition as a one element of lifestyle

Dominika Mazurek^{1*}, Marta Habanova², Ewa Raczkowska¹, Maciek Bienkiewicz¹,
Monika Bronkowska¹

¹*Katedra Żywienia Człowieka, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu,
ul. Chelmońskiego 37, 51-630 Wrocław, Polska*

²*Slovak University of Agriculture in Nitra, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra*

Abstrakt

Wraz z rosnącym zainteresowaniem tematyką związaną z żywieniem człowieka oraz rozwojem nauki o żywieniu człowieka, niekonwencjonalne diety stają się coraz popularniejsze szczególnie wśród młodych osób. Nieprawidłowo stosowana dieta może powodować nadmiary lub niedobory składników odżywczych w organizmie, może doprowadzić do wykształcenia nieprawidłowych nawyków żywieniowych oraz zwiększyć ryzyko występowania żywieniozależnych chorób cywilizacyjnych. Stosowanie niekonwencjonalnego sposobu żywienia często związane jest z aktualną modą oraz odmiennym stylem życia i myślenia. Młodzi ludzie chętnie sięgają po nowości reklamowane w massmediach. Niektóre z diet rekomendowane są przez ich twórców jako tzw. „dieta na całe życie”, do długofalowego stosowanie np. dieta Paleo czy wegetarianizm i jego odmiany. Inne diety związane są z szybkim osiągnięciem określonego celu (np. oczyszczanie i odkwaszanie organizmu, redukcja masy ciała) w krótkim czasie np. dieta dr Dukana, głodówka oczyszczająca czy dieta grejpfrutowa.

Cel: Celem pracy było porównanie wybranych diet niekonwencjonalnych będących jednym z elementów stylu życia. Oceniono także wpływ tych diet na zdrowie i funkcjonowanie organizmu człowieka.

Metodyka: W niniejszej pracy dokonano krótkiej charakterystyki wybranych diet (dieta Paleo, dieta Dukana, dieta wegetariańska oraz głodówki i monodiety) na podstawie dostępnej literatury. Wśród anonimowych

* E-mail: dominika.mazurek@gmail.com

respondentów przeprowadzono autorską ankietę mającą na celu ocenę wiedzy, dotyczącej stosowanej diety oraz częstotliwości spożycia produktów charakterystycznych dla danego sposobu żywienia.

Wyniki: Z wykorzystaniem autorskiej ankiety zbadano nawyki żywieniowe anonimowych respondentów deklarujących określony sposób żywienia. W badaniach wykazano, że najczęściej opisane diety stosowane były wśród młodych kobiet (średnia wieku 28 lat), z wyższym wykształceniem, mieszkających w mieście. Jako powód stosowania diety podawano redukcję masy ciała oraz styl życia w przypadku wegetarian. Stopień zastosowania się do zaleceń diety wahał w granicach 60 % - 90 %. Większość ankietowanych nie stosowała polecanych suplementów diety w celu zredukowania niedoborów składników odżywczych. Źródłem wiedzy na temat diety najczęściej był internet.

Wnioski: Rosnąca popularność diet niekonwencjonalnych oraz liczne kontrowersje związane z bezpieczeństwem ich stosowania, stwarzają potrzebę analizy ich wpływu na zdrowie i funkcjonowanie organizmu człowieka.

Słowa kluczowe: diety alternatywne, Paleo, Dukan, wegetarianizm, głodówka, monodieta

JEL:

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

**Rozwój kompleksu uzdrowiskowy jako część medycyny profilaktycznej
w kontekście zapewnienia dobrego samopoczucia**

**Health-resort complex development as a part of preventive medicine
in the context of providing well-being**

Tetyana Nestorenko*, Olena Tokarenko, Oleksandr Nestorenko

*Berdyansk State Pedagogical University, Shmidta St. 4, 71112, Berdyansk, Ukraine
Berdyansk Institute of State and Municipal Management of the Classic Private
University, Portova St. 3D-2, 71112, Berdyansk, Ukraine*

Abstrakt

Modern Ukrainian health-resort complex is a unique phenomenon because it represents an intersectoral complex of organizations. The current state of development of health resort sector is conditioned by the transformation processes that took place in Ukraine as well as the peculiarities of the formation and historical development of this component of the modern tourist sphere in general. Ukraine occupies one of the leading places in Europe and has considerable potential in terms of recreational capacity of resorts. All this causes the presence of strengths of the industry as well as weaknesses, external opportunities and threats.

In that regard, the present paper analyses current state of health-resort industry in Ukraine.

The purpose of the research is to investigate peculiarities of Ukrainian health-resort industry model. We define possibilities for its improvement according to the foreign experience. Subject of the paper consists in setting of organizational, economic, administrative mechanisms to ensure the functioning and development of health resorts' complexes.

The main hypothesis of the research is that studying of foreign experience in organizing the functioning of resorts will expand the possibilities for improving the existing model of the spa industry in Ukraine, and the solution of modern problems should be carried out taking into account its actual strengths.

In paper special attention is paid to the functional structure of governing health-resort organizations, structure of a resort (spa) complex, and scheme

* E-mail: tetyana.nestorenko@gmail.com.

of a consumer proceeding during the consumption of resort (spa) medical service while staying at Ukrainian health resort. Some significant aspects of international experience of organizing medical spa industry are observed.

The research allows to formulate recommendations aimed to enhance further innovative development of health tourism as a ground for providing well-being of people.

Keywords: health-resort, spa, health tourism, balneotourism, model of a health-resort sector.

JEL: I18, L83, O21.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Przyczyny wykluczenia z rynku pracy osób starszych

Reasons for exclusion from the labor market of the elderly

Anna Niewiadomska

Uniwersytet Zielonogórski, ul. Licealna 9 65-001 Zielona Góra, Polska

Abstrakt

Pozycja osób starszych na rynku pracy uległa w ostatniej dekadzie zasadniczym zmianom, wynikającym nie tylko z koniunkturalnych zmian w sferze zatrudnienia, ale również w efekcie przyjętych rozwiązań w systemie świadczeń społecznych.

Analiza wskaźników opisujących poziom aktywności zawodowej osób starszych będących jeszcze w wieku produkcyjnym, wskazuje na niepełne wykorzystanie ich potencjału zawodowego. Można zaryzykować tezę, że osoby starsze częściej niż osoby młode doświadczają wykluczenia zawodowego, wyrażającego się w niezdolności bądź też niemożności pełnego i skutecznego uczestnictwa na rynku pracy. W niniejszym opracowaniu podjęto próbę określenia głównych przyczyn wykluczenia zawodowego osób starszych. Rozważania na ten temat zostały przeprowadzone w odniesieniu do osób starszych w wieku 55-64 lata. Wykorzystując literaturę przedmiotu oraz dostępne dane statystyczne zastosowano dwa podejścia do problemu. Z jednej strony przeprowadzono analizę poziomu aktywności zawodowej osób starszych, dokonując przy tym identyfikacji skali bezrobocia długotrwałego. Z drugiej strony podjęto próbę określenia głównych przyczyn wykluczenia zawodowego osób starszych.

Analiza wskaźników aktywności zawodowej osób w wieku powyżej 55 roku życia, potwierdza rosnący poziom zaangażowania zawodowego w tej grupie wieku. Równocześnie jednak można zauważyć niepokojące zjawisko bezrobocia długotrwałego. Wśród czynników sprzyjających wykluczeniu zawodowemu osób starszych znajdują się:

- tradycyjne postrzeganie starszych pracowników, jako posiadających doświadczenie zawodowe, jednakże mniej kreatywnych, dynamicznych i wydajnych, mających problem z adaptacją do nowych sytuacji,
- niższy poziom wykształcenia i kwalifikacji osób starszych,

- stereotypowe podejście pracodawców do kwestii wieku, co przekłada się na praktyki dyskryminacyjne na rynku pracy,
- bierna postawa osób starszych w kwestii kształcenia ustawicznego.

W przypadku osób starszych wykluczenie zawodowe w sposób istotny wiąże się z różnymi przejawami dyskryminacji bezpośredniej zarówno na etapie rekrutacji, jak również już w trakcie zatrudnienia. Według większości badaczy kluczową rolę w tym procesie odgrywają postawy zarówno pracodawców, jak i osób starszych.

Słowa kluczowe: rynek pracy, osoby starsze, aktywność zawodowa, bezrobocie

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Styl życia a świadomość ekologiczna konsumentów na rynku turystycznym – relacje, uwarunkowania i problemy

Lifestyle and ecological awareness of consumers on the tourist market - relationship, conditions and problems

Agnieszka Niezgoda* Ewa Markiewicz

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Al. Niepodległości 10, 61-875 Poznań

Abstrakt

Styl życia poszczególnych osób obejmuje ich wydatki, poglądy, a także sposób spędzania wolnego czasu, jest zatem odzwierciedlony w wyborze miejsca i sposobu spędzania wakacji. Kwestią ważną z punktu widzenia przyszłości zasobów i chłonności rynku turystycznego jest świadomość ekologiczna i wynikające z niej zachowanie proekologiczne w czasie wyjazdu turystycznego. Autorki stawiają tezę, że świadomość ekologiczna wpływa na styl życia i sposób konsumpcji. Sama świadomość znaczenia środowiska dla zdrowia i jakości życia, nie jest tożsama z ochroną przyrody, jednak stanowić może punkt wyjścia do głębszego zainteresowania i poszerzania wiedzy, co w rezultacie przekładać się może na rzeczywiste działania proekologiczne.

Celem artykułu jest analiza zależności pomiędzy świadomością ekologiczną, stylem życia a realnymi działaniami proekologicznymi konsumentów na rynku turystycznym. Zaprezentowano autorski podział uwarunkowań działań proekologicznych konsumentów na rynku turystycznym: uwarunkowania osobiste, społeczne (konformistyczne) oraz świadomościowe (ideologiczne). Zgodnie z sugestiami zaprezentowanymi w Raporcie z analizy badań świadomości, postaw i zachowań ekologicznych Polaków przeprowadzonych w Polsce w latach 2009-2015 dla Ministerstwa Środowiska, do empirycznej weryfikacji relacji pomiędzy świadomością ekologiczną a działaniami turystów wykorzystano badania jakościowe w formie zogniskowanych wywiadów grupowych. Zauważono, że młodzież reprezentuje wysoki poziom świadomości ekologicznej, rozumie konieczność troski o zasoby przyrodnicze. Jednak na zachowania wpływają przede wszystkim uwarunkowania społeczne (konformistyczne), które wynikają ze zgody na procesy i zjawiska jakie dzieją się we współczesnym

* E-mail: agnieszka.niezgoda@ue.poznan.pl

społeczeństwie: mody na ekologię, obowiązkowych przepisów itp. Nie zawsze zachowania proekologiczne młodzieży są wynikiem głębokiej troski o przyszłość. Badania potwierdzają konieczność analizy zachowania poszczególnych segmentów konsumentów (turystów), ponieważ perspektywa ogólnopolska nie wykazuje luk w zakresie działań proekologicznych i edukacji. Młodzież jest grupą istotną, z perspektywy wczesnego kształtowania nawyków ekologicznych oraz przekazywania wiedzy w tym zakresie. Aby edukacja ekologiczna przynosiła efekty i stała się integralnym elementem stylu życia, świadomość w zakresie ochrony przyrody powinna przekładać się na faktyczne działania. Jest to możliwe, jeśli podstawowymi uwarunkowaniami zachowań są te, które w niniejszym artykule określono jako ideologiczne w przeciwieństwie do osobistych i konformistycznych.

Słowa kluczowe: świadomość ekologiczna, konsument, rynek turystyczny, styl życia

JEL: L83, M31, Q01, Q53, Q56, Z32

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Nadwaga jako problem zdrowotny – propozycje modyfikacji stylu życia

Overweight as a health problem - suggestions for lifestyle modification

Grażyna Nowak-Starz^{1*}, Agnieszka Strzelecka¹, Tomasz Wojcik², Ewa Zięba¹

¹*Institut Zdrowia Publicznego, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Aleja IX Wieków Kielc 19a, 25-317 Kielce, Polska*

²*Institut Fizjoterapii, Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Aleja IX Wieków Kielc 19a, 25-317 Kielce, Polska*

Abstrakt

Cele pracy: Zaprezentowanie metod rozpoznawania nadwagi, jej przyczyn i uwarunkowań związanych ze stylem życia, a także niebezpiecznych dla zdrowia następstw obniżających jakość życia. W celu praktycznym uwzględniono zaprezentowanie przykładowych aktywności promujących zdrowie, w tym ćwiczenia zmniejszające otłuszczenie brzucha, pośladków i bioder. **Metody badawcze:** Omówiono dane epidemiologiczne dotyczące zjawiska nadwagi i jej uwarunkowań pochodzące z baz Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego PZH, Eurostat, WHO oraz wyniki badań własnych dotyczące zmian w stanie zdrowia i stylu życia młodzieży 18-letniej. Zbadano 531 osób w województwie świętokrzyskim.

Wyniki: W analizie wyników dotyczącej zdrowia odnotowano wśród badanych nadwagę, otyłość, zaburzenia postawy ciała, zaburzenia wzroku i słuchu, próchnicę zębów, alergie, depresje. Styl życia badanych prezentuje wiele zachowań antyzdrowotnych, w tym niską aktywność fizyczną i złe odżywianie, które w znaczącym stopniu obniżają jakość życia młodych ludzi i stanowią punkt wyjścia dla chorób cywilizacyjnych.

Wnioski: Z punktu widzenia profilaktyki nadwagi kluczowa jest modyfikacja związana ze stylem życia, w opracowaniu zaproponowano rozwiązania ze szczególnym uwzględnieniem ćwiczeń fizycznych skierowanych

*E-mail: gnowakstarz@gmail.com

do osób z nadwagą.

Słowa kluczowe: nadwaga, styl życia, modyfikacja zachowań

JEL: I1

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Światowe nierówności śladu ekologicznego

Global inequalities in footprint

Katarzyna Ostasiewicz

Uniwersytet Ekonomiczny

Abstrakt

Zrównoważone wzorce rozwoju stają się współcześnie wręcz warunkiem dalszego trwania ludzkiej cywilizacji na naszej planecie. Tymczasem problem z nadmierną eksploatacją zasobów naturalnych dotyczy nie tylko krajów rozwijających się, które uważają, iż mają historyczne prawo do nadrobienia technologicznych zaległości wobec bogatej Północy. Również kraje rozwinięte, o wysokim standardzie życia i wysokim PKB na głowę mieszkańca, częstokroć nie są skłonne ograniczać swojej konsumpcji na rzecz działań zachowujących akceptowalny stan atmosfery i biosfery. Taki stan rzeczy skutkuje nie tylko długofalowym zagrożeniem bezpieczeństwa całej planety, ale powoduje również problemy zdrowotne lokalnych społeczności i skracanie długości życia oraz długości życia w dobrym zdrowiu. Tematem referatu są różnice w wysokości (nad)eksploatacji środowiska naturalnego oraz nierówności w wysokości „długu ekologicznego” mieszkańców poszczególnych krajów.

Sustainable pattern of development has been recognized recently a necessary condition for the human race to live on the Earth. Developing countries insist that they have the right for higher exploitation of natural resources than developed countries – as the latter had their turn during industrial revolution. However, the problem of overexploitation regards not only developing countries willing to overcome the gap between themselves and rich North. Also rich countries with high PKB per capita not always comply with the requirements of sustainable development and limit their consumption for the sake of better state of the atmosphere and the biosphere. This results not only in long-term endangering the survival of our planet but also causes more immediate health problems of the populations, influencing also the duration of life. The aim of the presentation is to show inequalities in (over)exploitation of the natural resources and in “ecological debt” within countries.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Zmiany dotychczasowego stylu życia pod wpływem leczenia dietą bezglutenową w celiakii. Przyczynek do badań

Changes to previous lifestyle s as a result of non-gluten dietary treatment in celiakia. A contribution to further research

Małgorzata Pietras-Mrozicka*

*Katedra Socjologii Struktur i Zmian Społecznych
Instytut Socjologii, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki
ul. Rewolucji 1905 r. nr 41/43, 90-214 Łódź, Polska*

Abstrakt

Jesteśmy odbiorcami wielu przekazów informujących o tym, jak istotny jest sposób odżywiania dla zdrowia człowieka. Z wielorakich źródeł słyszymy o zaletach różnorodnych diet, które zyskują popularność wśród osób zdrowych i borykających się z problemami zdrowotnymi. Stosowanie określonej i restrykcyjnej diety wpływa na dotychczasowy styl życia, o czym przekonują się zwłaszcza osoby doświadczające chorób dietozależnych. Zmiany sposobu odżywiania i postrzegane ograniczenia mogą niekorzystnie wpływać na funkcjonowanie psychospołeczne tych osób, szczególnie w sytuacjach związanych z uczestnictwem w życiu społecznym, towarzyskim i rodzinnym.

CEL: W wystąpieniu pragnę skupić się na problemach, jakich doświadczają w codziennym funkcjonowaniu osoby ze zdiagnozowaną celiakią, której leczenie wymaga ścisłego i ciągłego przestrzegania diety eliminującej gluten do końca życia. Przedstawię sposób, w jaki sposób zmiany sposobu odżywiania wpływają na dotychczasowy styl życia.

METODY: Rozważania opierają się na przeglądzie piśmiennictwa oraz badaniu sondażowym przeprowadzonym za pomocą kwestionariusza socjo-demograficzno-medycznego. Mają one stanowić przyczynek do dalszych badań nad doświadczeniami osób z celiakią w kontekście kapitału społecznego. Przedstawię wnioski wynikające z odpowiedzi udzielonych przez grupę 40 osób będących członkami Polskiego Stowarzyszenia Osób z Celiakią i na Diecie Bezglutenowej oraz poddam je dalszej dyskusji.

WYNIKI: Wyniki badań własnych i innych wskazują, że przejście na dietę

* E-mail: margapi17@hotmail.com

bezglutenową, choć wiąże się z poprawą zdrowia somatycznego, może przyczynić się do pogorszenia funkcjonowania chorych w aspekcie psychicznym i społecznym.

WNIOSKI: Świadomość trudności doświadczanych przez osoby przebywające na diecie bezglutenowej ze względów zdrowotnych może ułatwić implementację dobrych praktyk, mających na celu polepszenie sytuacji tych osób. Nieleczona celiakia prowadzi do pogorszenia stanu zdrowia oraz powstania wielu chorób. Wiedza i akceptacja restrykcji żywieniowych wśród chorych i innych sprzyja przestrzeganiu diety i zapobiega pogorszeniu stanu zdrowia osób z celiakią poprzez łamanie lub zaprzestanie eliminacji glutenu. Wspieranie chorych w przestrzeganiu diety zwiększa ich szanse na aktywny styl życia i pełniejszy udział w życiu społecznym.

Słowa kluczowe: styl życia, dieta bezglutenowa, celiakia, życie społeczne, funkcjonowanie psychospołeczne

JEL: I

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Problemy oświaty zdrowotnej ze względu na cechy osobiste pedagogów

Problems of health literacy by reason of educators' personal characteristics

Maksim Puranok*

International Sakharov Environmental Institute (ISEI) BSU, Dauhabrodskaya str. 23/1-214, 220070, Minsk, Belarus

Abstract

Objective of work: to analyze the impact of the level of education and personal characteristics of opinion leaders (educators) on compliance a healthy lifestyle and the ability to be example for young people.

Methods of research were questionnaires, surveys, analysis of documentation.

Results. Teachers play significant role in formation of the personality of young people, so every educator must be good instructed in the questions concerning health. In reality, the situation is not very optimistic. Graduates of pedagogical specialties do not always have enough knowledge and skills to promote health.

In Belarus physical education is strongly health-oriented; by this reason school subject is called "Physical Culture and Health" exactly. The Institute of qualification improvement and retraining at Belarusian University of Physical Education (Minsk) realize programs of additional (post-graduate) education for teachers and allied professions. 8 years of coaching experience on the courses here showed the following. Smoke constantly 0...18% of trainers of sport and fitness, 3...65% teachers of physical education. Also identified the inadequacy of basic knowledge in human anatomy, physiology, biochemistry and psychology according to modern scientific ideas on the majority of "students". The regularity of additional education (established by law at least every 5 years) often is not observed. There are cases when persons engaged in teaching activities at 10 or sometimes even 25 years have never been on the any courses, trusting exclusively in self-education. So their actual educational level is doubtful.

Health literacy is linked to ability to access, understand, assess and apply information in order to take decisions in everyday life to improve health (Sorenson et al, 2012). Pseudo-scientific concepts of "alternative" medicine, astrology,

* E-mail: puranokm@tut.by

extrasensory healing techniques etc., based on oriental religious and mystical doctrines have become widespread over the past decades. A great number of interesting but partially false documentary films are positioned as scientific-popular. Due to the flow of uncritically perceived information from numerous mass-media (mainly TV and Internet) the credibility of official medicine is undermined. Therefore people are really disoriented.

All this leads to negativism. It is difficult to evaluate correctly, but approx. 1...4% of school children parents in Minsk do not permit vaccination according National immunization schedule without medical contraindications. Only 5...7% agree to annual vaccination against influenza as voluntary informed consent + 10...15% after psychological pressure of authorities (according to official forced plan must be vaccinated 60% of school children and 90% teachers). Refusals are sometimes argued with absurd excuses. However, declared coverage in 2016/17 reached nearly 41% of population.

Conclusions. Thus, problems of healthy lifestyle promotion may be largely determined by reason of personal stereotypes, insufficient level and quality of education. Very important are the compensatory and corrective functions of postgraduate education.

Keywords: health promotion, postgraduate education

JEL: I21

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Stopień realizacji zapotrzebowania organizmu na wybrane składniki mineralne i witaminy w dietach redukcyjnych z czasopism dla kobiet

The degree of implementation of the recommended daily allowance of selected minerals and vitamins in slimming diets presented in selected journals for women

Ewa Raczkowska*, Maciej Bienkiewicz, Dominika Mazurek, Monika Bronkowska

*Katedra Żywienia Człowieka, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu
Ul. Chelmońskiego 37, 51-630 Wrocław, Polska*

Abstrakt

Jednym z największych wyzwań współczesnej medycyny i dietetyki jest zahamowanie wzrostu częstości występowania nadwagi i otyłości oraz ich powikłań. Otyłość została zaliczona przez WHO do epidemii XXI w. W ciągu ostatnich trzech dziesięcioleci obserwuje się stałe obniżanie progu wiekowego osób z nadmierną masą ciała. Doprowadziło to do intensywnego zainteresowania dietami odchudzającymi. Współczesne media propagują nowe trendy w żywieniu, które zwykle nie odpowiadają zasadom racjonalnego żywienia.

Cel: ocena podaży wybranych składników mineralnych i witamin w dietach redukcyjnych opublikowanych w wybranych czasopismach kobiecych.

Metodyka: zawartość składników pokarmowych obliczono przy wykorzystaniu programu Energia 4.1, na podstawie jadłospisów zamieszczonych w czasopismach: Shape, Women's Health i Przyjaciółka. Otrzymane wyniki porównano z normami żywienia (Jarosz M., 2012) dla kobiet w wieku 35 lat, o umiarkowanej aktywności fizycznej na poziomie zalecanego dziennego spożycia.

Wyniki: badane diety ubogie były w wapń oraz żelazo. Wyjątek stanowiły jadłospisy opublikowane w magazynie Women's Health- norma na Ca i Fe realizowana była w ok. 110%. Spośród składników mineralnych w najwyższym stopniu została przekroczona norma na sód. W przedstawionych badaniach oceniono również zawartość wybranych witamin rozpuszczalnych w tłuszczach i wodzie. Stwierdzono, iż podaż wszystkich witamin (z wyjątkiem wit. D)

* E-mail: ewa.raczkowska@upwr.edu.pl

przekroczyła normę żywienia na założonym poziomie zalecanego dziennego spożycia (przede wszystkim wit. C, wit. z grupy B oraz wit. A).

Wnioski: przeprowadzona analiza zawartości wybranych witamin i składników mineralnych w dietach opublikowanych w czasopismach dla kobiet wykazała, iż większość z ocenianych jadłospisów nie odpowiadała normom. Wskazuje to na konieczność modyfikacji ich składu oraz potrzebę edukacji żywieniowej osób w różnych grupach wiekowych.

Słowa kluczowe: dieta redukcyjna, składniki mineralne, witaminy rozpuszczalne w wodzie, witaminy rozpuszczalne w tłuszczach

JEL:

Wroclaw Annual International Conference on Health and Lifestyle (WAICHL-2017)

Adapted and Preventive Sport for population living in Aral Sea environmental disasters' area

Yeltay Rakhmanov MD, PhD^{1,2*}, Marco Valenti MD, PhD³, Gulmira Zhurabekova MD, PhD², Maksat Kudageldin MSc⁴, Aynur Kydyrmoldina PhD⁴, Samat Kumuspayev MSc²

¹ *Pomeranian University of Applied Science, Gdynia, 81-213, Poland,*

² *Marat Ospanov West-Kazakhstan State Medical University, Aqtobe, 030019 Kazakhstan;*

³ *The University of L' Aquila, L' Aquila, 67100, Italy*

⁴ *Kazakh Humanitarian Juridical Innovative University, Semey, 071400 Kazakhstan*

Abstract

Objective: To analyze current situation, perspectives of adapted and preventive sport and elaborate special programs for individuals inhabiting in Aral Sea ecologically unfavorable region of the Republic of Kazakhstan.

Data and Methods: This article written based on observations of scientists who conducted research at the University of L' Aquila, under Kazakh-Italian academic exchange program "Development of Preventive and Adapted Sport in Kazakhstan from medical, pedagogical, social and legal perspectives". Master's Program in "Preventive and Adapted Sport Sciences", more than 100 literature resources and Italian National Prevention Plan for 2010-2018 were analyzed and this Plan's realization in Abruzzo region was observed.

Results: The possibilities of development of Adapted and Preventive Sport, its integration with preventive, rehabilitative methods and harmonization with Kazakh educational, social, health care system were forecasted, elective disciplines for future medical and sport professionals who will be involved in Adapted and Preventive Sport were implemented, collaboration agreements were signed. Since isolated regions and ecologically unfavorable areas of Kazakhstan are under close scrutiny, we decided to draft Preventive and Adapted Sport Programs focused on Aral Sea environmental disasters' area.

Conclusion: The widely practice of Preventive and Adapted Sport will optimize prevention and rehabilitation actions of modern Kazakh Health Care System.

* *E-mail address: drrakhmanberdy@gmail.com*

Special attention for implementation of this project in Aral Sea region might attract attention of young scientists, donor organizations and internationally recognized researchers working on prevention, community-based rehabilitation and environmental health. This model could be easily disseminated across the country and neighboring Central Asian Republics.

Keywords: Adapted Sport, Preventive Sport, Sport in Social malaise, Aral Sea, Erasmus Mundus TOSCA, Bolashaq.

JEL Classification: I

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Sprawność psychofizyczna osób starszych ze schyłkową niewydolnością nerek

Psychophysical fitness of the elderly with end-stage renal disease

Łukasz Rogowski^{1*}, Mariusz Kusztal², Katarzyna Bulińska³, Weronika Pawlaczyk³, Tomasz Gołębiowski², Agnieszka Zembroń-Łacny⁴, Marian Klinger², Marek Woźniewski³, Wioletta Dziubek³

¹*Niepubliczna Wyższa Szkoła Medyczna we Wrocławiu, ul. Nowowiejska 69, 50-340 Wrocław*

²*Katedra i Klinika Nefrologii i Medycyny Transplantacyjnej, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu, ul. J. Mikulicza-Radeckiego 5, 50-345 Wrocław*

³*Wydział Fizjoterapii, Akademia Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, Al. I.J. Paderewskiego 35, 51-617 Wrocław, Polska*

⁴*Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu, Uniwersytet Zielonogórski, ul. Żyty 28, 65-046 Zielona Góra*

Abstrakt

Za jeden z podstawowych wskaźników ogólnego stanu zdrowia uważa się poziom sprawności fizycznej. Wpływa on korzystnie na zdrowie fizyczne, a co za tym idzie warunkuje mniejsze ryzyko wystąpienia większości chorób. Przewlekła niewydolność nerek (chronic kidney disease – CKD) obok chorób układu sercowo-naczyniowego, nadciśnienia tętniczego, otyłości i cukrzycy zaliczana jest do chorób cywilizacyjnych XXI wieku.

Wysoka zapadalność na CKD związana jest z chorobami sercowo-naczyniowymi, wydłużającym się wiekiem oraz niską aktywnością fizyczną. Postępujący proces choroby wtórnie przyczynia się do ograniczenia sprawności fizycznej, a terapia dializami jest czynnikiem dodatkowo ją pogłębiającym. Szacuje się, że zdolność do wykonywania wysiłku fizycznego przez pacjentów z ESRD wynosi 60-65% w porównaniu do osób zdrowych prowadzących sedentarny tryb życia (Painter i wsp. 1986, Johansen i wsp. 2000). Pacjenci dializowani mają obniżoną tolerancję wysiłkową, wydolność, siłę i wytrzymałość w porównaniu do osób zdrowych oraz z łagodniejszym obrazem CKD, niewymagających leczenia dializującego (Johansen i wsp. 2005, McIntyre i wsp.

* E-mail: rogowski.nwsm@wp.pl

2006). Szacuje się, że każdy miesiąc dializ powoduje spadek aktywności fizycznej aż o 3,4% (Johansen i wsp. 2003).

Jedną z głównych, lecz nieuniknionych przyczyn pogarszającej się sprawności fizycznej jest wielogodzinna dializa trwająca od 4 do 6 godzin z częstością wizyt 2-3 razy w tygodniu przyjmowana w pozycji leżącej lub półsiedzącej. W skali roku daje to od 400 do 900 godzin bezruchu, nie biorąc pod uwagę dojazdów i powrotów ze stacji dializ. W dniach bez dializ pacjenci prowadzą najczęściej sedentarny tryb życia, powodowany brakiem wiedzy na temat stosowania ćwiczeń fizycznych w warunkach domowych, brakiem motywacji pacjenta do ich systematycznego podejmowania oraz niskiego wsparcia w tym zakresie ze strony prowadzącego nefrologa (Gołębiowski i wsp. 2009). Według badań Krause (2004) tylko 33% nefrologów proponuje rehabilitację pacjentom z ESRD. Oprócz powyższych czynników, znacznie obniżony poziom sprawności fizycznej jest wynikiem zaburzonej funkcji mięśni szkieletowych *a priori*, które w ocenie pacjentów dają objawy szybkiej męczliwości, spadku wytrzymałości, przewlekłego zmęczenia, a nawet bólów mięśniowych.

W celu zapobiegania bądź minimalizowania negatywnych skutków samej choroby i terapii pacjentów z ESRD stosowane są programy rehabilitacji ruchowej uwzględniające choroby współistniejące i możliwości funkcjonalne chorego.

Celem wykładu jest ocena sprawności psychofizycznej osób starszych ze schyłkową niewydolnością nerek oraz zaproponowanie różnych form aktywności dla tej grupy pacjentów.

Projekt jest finansowany przez Narodowe Centrum Nauki w ramach grantu nr 2011/03/B/NZ7/01764, pt. „Wpływ treningu fizycznego na aktywność regeneracyjną mięśni u pacjentów hemodializowanych”.

Słowa kluczowe: schyłkowa niewydolność nerek, sprawność fizyczna, depresja, lęk

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Analiza porównawcza jakości życia seniorów w wybranych krajach Unii Europejskiej

Comparative analysis of the quality of life of seniors in selected countries of the European Union

Katarzyna Sawicz*

*Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach
ul. 1 Maja 50, 40-287 Katowice, Polska*

Abstrakt

Od paru lat proces starzenia się społeczeństw Europy odznacza się dużą dynamiką. Proces ten często jest nazywany „siwieniem kontynentu”. Prognozuje się, że w ciągu 45 lat liczba osób po 80 roku życia wzrośnie w Europie o ponad 30 milionów.

Wiek starczy określany jest jako wiek poprodukcyjny, co jest związane z zakończeniem aktywności zawodowej. Wg ONZ za umowny początek starości uznaje się 65 rok życia.

W artykule podjęto próbę przeanalizowania jakości życia seniorów w wybranych krajach Unii Europejskiej. Jakość życia zbadano w aspekcie ekonomicznym. Szczególnie zwrócono uwagę na kilka wskaźników, które wpływają na jakość życia osób po 65 roku życia. Wybrano m.in. wskaźniki, określające zdrowotność społeczeństwa w poszczególnych krajach oraz wskaźniki określające poziom ubóstwa w danym kraju. Artykuł ma charakter przeglądowy, metodą badawczą zastosowaną w artykule jest statystyka opisowa. Na podstawie analizy poszczególnych wskaźników wskazano kraje w których jakość życia osób po 65 roku życia jest na najwyższym poziomie, na średnim oraz kraje, gdzie jakość życia seniorów jest niezadowalająca.

Słowa kluczowe: jakość życia, starość, zdrowotność społeczeństwa, wskaźnik ubóstwa

*E-mail: katarzyna.sawicz@ue.katowice.pl

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Automatyczna metoda oceny postawy ciała w ramach badań przesiewowych

An automated method for posture assessment through preventive check-ups.

Grzegorz Śliwiński, Andreas Heinke, Paula Krüger, Ralf Zeckay, Zbigniew Śliwiński, Hagen Malberg

*Institute of Biomedical Engineering, TU Dresden, D-01062 Dresden, Germany
Physiotherapy Centre in Zgorzelec, PL-59-900 Zgorzelec, Poland*

Abstrakt

W ramach projektu naukowo-badawczego "Zdrowe dzieci - zdrowa Europa" stworzona została innowacyjna metoda oceny postawy ciała dzieci - torsobarografia. Jest to metoda pozwalająca na bardzo szybkie i w pełni zautomatyzowane kwalifikowanie dzieci do dalszej diagnostyki specjalistycznej. Torsobarografia może stać się nową metodą badań przesiewowych. Badania przesiewowe są strategią badania społeczeństwa, niezależnie od aktualnego stanu jego zdrowia. Badania przesiewowe wspierają diagnostykę i umożliwiają wczesne wykrycie anomalii zdrowotnych.

Istnieją badania, które wykazują, że zaniechanie badań przesiewowych istotnie opóźniało zdiagnozowanie choroby i zwiększyło wydatki na późniejszą specjalistyczną terapię. Inne badania pokazują, że dzięki badaniom przesiewowym dzieci, możliwe było ograniczenie zabiegów operacyjnych związanych z deformacją kręgosłupa o 23-51%.

Wczesna diagnostyka oznacza możliwość wczesnej terapii, co często wiąże się z pozytywną prognozą wyzdrowienia. Niestety realizacja badań przesiewowych wiąże się z obciążeniem finansowym. Dlatego prace nad usprawnieniem przeprowadzenia badań są jak najbardziej wskazane i powinny realizować dwa cele. Po pierwsze umożliwić przeprowadzenie obiektywnych badań na jak największej populacji i z częstością adekwatną do potrzeb medycznych, po drugie badania te powinny być możliwie tanie.

Torsobarografia jest przykładem nowatorskiej zautomatyzowanej metody oceny postawy ciała u dzieci w klasach 4-6. Scenariusz pomiarowy przewiduje, że urządzenie może być zintegrowane w zajęcia wychowania fizycznego. Pomiar

może wykonać przeszkolona osoba, np. nauczyciel, a dzieci podczas pomiaru pozostają ubrane. Metoda pomiarowa nie ma skutków ubocznych, a sam pomiar polega na położeniu się na plecach na około 10 sekund na macie tensometrycznej. Jako wynik technicznego pomiaru, powstaje geometryczna mapa pleców dziecka z powierzchniowym rozkładem nacisku na podłoże. Z tego pomiaru wyłonionych jest szereg parametrów, cech charakterystycznych sygnału.

Cechy te służą do dzielenia obiektów, gdzie stosuje się różne klasyfikatory. Wyłonienie cech charakterystycznych i zastosowanie optymalnych klasyfikatorów jest rdzeniem procesu automatycznej klasyfikacji obiektów. Dzięki zastosowaniu algorytmów sztucznej inteligencji możliwa jest przesiewowa ocena postawy ciała dziecka i automatyczne przyporządkowanie danego dziecka do grupy dzieci bez anomalii postawy ciała lub do grupy dzieci, która powinna poddać się diagnostyce wykonywanej przez specjalistę.

Ocena statystyczna wykonanego podziału dzieci na te dwie grupy, wykazała istotną statystycznie różnicę między grupami. Trafność podziału jest na poziomie 75% i jest tym samym porównywalna do trafności podziału w badaniu przesiewowym dokonywanym przez specjalistów.

Słowa kluczowe: screening, badania przesiewowe, automatyzacja, postawa ciała

JEL: I1

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Budowanie właściwych wzorców żywieniowych u otyłego dziecka – studium przypadku

Building proper nutrition patterns in obese child - case study

Małgorzata Słoma*¹, Nicola Szeja², Brygida Adamek³, Izabella Krenezel⁴

¹ Doktorantka w Katedrze i Zakładzie Podstawowych Nauk Medycznych, Wydział Zdrowia Publicznego w Bytomiu, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, ul. Piekarska 18, 41-902 Bytom, Polska

² Doktorantka w Zakładzie Profilaktyki Chorób Nowotworowych, Wydział Zdrowia Publicznego w Bytomiu, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, ul. Piekarska 18, 41-902 Bytom, Polska

³ Kierownik Katedry i Zakładu Podstawowych Nauk Medycznych, Wydział Zdrowia Publicznego w Bytomiu, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, ul. Piekarska 18, 41-902 Bytom, Polska

⁴ Doktorantka w Zakładzie Epidemiologii, Wydział Zdrowia Publicznego w Bytomiu, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, ul. Piekarska 18, 41-902 Bytom, Polska

Abstrakt

Cel. Ocena efektu indywidualnej interwencji żywieniowej w procesie redukcji masy ciała i budowania prawidłowych wzorców żywieniowych u dziecka z otyłością.

Metody badawcze. Chłopiec w wieku 11 lat został skierowany przez lekarza pediatrę do Poradni Zaburzeń Metabolicznych i Leczenia Otyłości. W czasie pierwszej wizyty masa ciała pacjenta wynosiła 68.7 kg przy wzroście 1.54 m (wartość powyżej 97 centyla siatek centylowych programu OLAF, otyłość). Dokładna analiza składu ciała, wykonana przy użyciu analizatora TANITA BC-420 S MA, wykazała zawartość tkanki tłuszczowej w ilości 21.4 kg oraz masy mięśniowej 44.9 kg. Analiza dzienniczka żywieniowego z okresu siedmiu dni poprzedzających wizytę, opracowana wspólnie przez pacjenta i jego matkę, ujawniła nadmierną podaż energii w stosunku do dziennego zapotrzebowania oraz nieprawidłową kompozycję dziennej racji pokarmowej. W jadłospisie przeważały tłuste gatunki mięs, żywność wysoko przetworzona oraz cukry proste. Na okres pół

* E-mail: malgorzata.sloma@med.sum.edu.pl

roku wdrożono zbilansowaną dietę ubogoenergetyczną z dziennym deficytem kalorycznym na poziomie 300 kcal. Dieta wprowadzała źródła węglowodanów złożonych, dotychczas niewystępujących w codziennym żywieniu pacjenta (pełnoziarniste makarony, grube kasze, razowe pieczywo). Główne źródło białka w nowym jadłospisie stanowiły chude gatunki mięs oraz nabiał, ponadto podjęto próbę dodania suchych nasion roślin strączkowych. Do każdego z posiłków wprowadzono warzywa w postaci surowej. W trakcie regularnych wizyt kontrolnych (co dwa tygodnie) prowadzono edukację żywieniową dziecka i rodziców, poruszając dodatkowo znaczenie codziennej aktywności fizycznej w leczeniu i zapobieganiu otyłości.

Wyniki. W ciągu sześciu miesięcy stosowania diety uzyskano redukcję masy ciała pacjenta o 3.7 kg, z równoczesnym spadkiem masy tkanki tłuszczowej o 6,5 kg oraz wzrostem masy mięśniowej o 2.7 kg. Podczas całego okresu dietoterapii u pacjenta i jego najbliższej rodziny wprowadzono prawidłowe wzorce żywieniowe. Kompleksowa edukacja zaowocowała ponadto wdrożeniem codziennej aktywności fizycznej.

Wnioski. Zbilansowana dieta ubogoenergetyczna u dziecka w połączeniu z edukacją w obszarze zdrowego stylu życia może przynieść korzyści zarówno w zakresie redukcji tkanki tłuszczowej, jak i w budowaniu właściwych wzorców prozdrowotnych u całej rodziny. Takie postępowanie stanowi nie tylko doraźną interwencję, ale może być podstawą prewencji otyłości i jej powikłań w dalszych etapach życia.

Słowa kluczowe: otyłość, dziecko, wzorce żywieniowe, dieta ubogoenergetyczna

JEL: I12

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Dobrostan finansowy osób starszych w wybranych krajach Unii Europejskiej

Financial welfare of the elderly in selected EU countries

Ewa Sobolewska-Poniedziałek*

Uniwersytet Zielonogórski, ul. Podgórna 50, 65-001 Zielona Góra, Polska

Abstrakt

Dynamiczny charakter przeobrażeń demograficznych dokonujących się na kontynencie europejskim implikuje konieczność ich analizy, zarówno w kontekście przyczyn, jak i konsekwencji. Zakres analizy niniejszej pracy uwzględnił będzie przede wszystkim konsekwencje zmian w strukturze wieku ludności, w efekcie których odsetek osób w starszym wieku wzrasta. To z kolei determinuje fakt, że społeczno-ekonomiczne skutki tych przemian mogą być z jednej strony barierą w rozwoju, a z drugiej strony szansą na nowe możliwości rozwoju. Siła nabywczą osób starszych w połączeniu z rosnącym ich udziałem w ogólnej strukturze ludności może inspirować i wyzwalać powstawanie nowych branż i segmentów rynku, skoncentrowanych na zaspokajanie przede wszystkim potrzeb osób starszych. Celem artykułu jest analiza porównawcza dobrostanu finansowego osób starszych jako czynnika wpływającego na jakość życia. Ponadto celem dociekań będzie konfrontacja dobrostanu finansowego z aktywnością zawodową osób starszych. Analizą objęta zostanie sytuacja starszych wiekiem Polaków na tle sytuacji obywateli innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

W opracowaniu wykorzystana zostanie metoda desk research, wykorzystane zostaną dane pochodzące z międzynarodowej statystyki, a w szczególności z Eurostatu. Ponadto metodami badawczymi zastosowanymi w pracy będą metoda opisu i analiza krytyczna literatury krajowej i zagranicznej.

Słowa kluczowe: dobrostan finansowy, osoby starsze, srebrna gospodarka, jakość życia, aktywność zawodowa

JEL: I30, J14, J60

* E-mail: e.sobolewska-poniedzialek@wez.uz.zgora.pl

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Style życia we współczesnym społeczeństwie i ich wpływ na zachowanie rynkowe młodych konsumentów

Lifestyles in modern society and their impact on the market behavior of the young consumers

Ewelina Sobotko*

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Wydział Nauk Ekonomicznych, Katedra Analizy Rynku i Marketingu, ul. Oczapowskiego 4, 10-900, Olsztyn, Polska

Abstrakt

W dobie przemian globalizacyjnych i konsumpcjonizmu młode społeczeństwo rozpoczęło poszukiwanie nowych wzorców i postaw konsumenckich, które będą świadome i odpowiedzialne. Dostrzegają oni zjawiska wpływające niekorzystnie zarówno na sfery społeczne, ekonomiczne i przyrodnicze. Idea zrównoważonego rozwoju nakłania do analizy specyficznych zachowań nabywczych. Istnieją różne czynniki warunkujące zachowania konsumenckie. Do najważniejszych zalicza się preferowany przez nich styl życia, który jest w licznych przypadkach podstawowym motywem zakupu i źródłem rozmaitych działań rynkowych konsumentów. Kluczowymi cechami, które charakteryzują styl życia współczesnego społeczeństwa są mobilność, aktywny model spędzania czasu wolnego oraz korzystanie z technologii teleinformacyjnej.

Niniejsze opracowanie odnosi się do zachowań młodych konsumentów, czyli grupy nabywców charakteryzujących się silnymi relacjami społecznymi, co czyni ich bardziej świadomymi i otwartymi w stosunku do nowych trendów. Biorąc pod uwagę koncepcję zrównoważonego rozwoju, należy wskazać na ewolucję postępowania młodego konsumenta na rynku, od konsumenta egoistycznego do konsumenta moralnie odpowiedzialnego. Przekształcenia w zachowaniach nabywczych kierują do tworzenia nowych trendów w konsumpcji. Zainteresowanymi zachowaniami młodych konsumentów są nie tylko przedstawiciele różnorodnych dziedzin naukowych ale także praktycy biznesowi. Wiedza płynąca z tego zagadnienia stanowi główny fundament do określenia strategii marketingowych przedsiębiorstw. W artykule podjęto próbę wskazania roli stylu życia w kształtowaniu zachowań rynkowych młodych konsumentów oraz

* E-mail: msobotko@gmail.com

wskazania typologii młodych nabywców reprezentujących różne style życia. Szczególną uwagę zwrócono na te trendy w zachowaniach rynkowych nabywców należących do pokolenia Y, które są zbieżne z ideą zrównoważonego rozwoju. Najpopularniejszymi są ekokonsumpcja, świadoma konsumpcja, etnocentryzm konsumencki, konsumpcja suwerenna, dematerializacja, konsumpcja współpracująca, freeganizm, domocentryzm oraz dekonsumpcja. Ze względu na teoretyczny charakter opracowania wykorzystano w nim wyłącznie wtórne źródła informacji.

Słowa kluczowe: styl życia, zachowania konsumenta, konsumpcjonizm, rozwój zrównoważony

JEL: D11, E21, Q01, Q56.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Koncepcyjny korelat stylu życia – determinanta czy epifenomen?

Dr Piotr Stańczyk*

*Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
ul. Komandorska 118, 53-345 Wrocław, Polska*

Abstrakt

Styl życia jest kategorią zawierającą treści deskrypcyjne, aksjologiczne i pragmatyczne. Tak więc, przy pomocy tej kategorii próbuje się zarówno poznawczo odwzorować pewien złożony fenomen zachowań, zbudować jego aksjologiczny wzorzec, będący podstawą do ewaluacji, ale także opracować pewien program praktyczny – program jego zmiany. Zagadnienie zmiany wchodzi w zakres metodologii nauk praktycznych. Nauki praktyczne formułują i rozwiązują tzw. „problemy praktyczne”. Metodologia nauk praktycznych opracowała zasady porządkowania problemów praktycznych. Przypadkiem problemu praktycznego jest problem doboru działania. Językową formą jego rozwiązania jest „dyrektywa praktyczna”. Dyrektywą praktyczną jest zdanie podające, co w określonych warunkach ma robić podmiot działania, by osiągnąć określony cel, albo czego, pod groźbą nieskuteczności, ma nie robić. Każda dyrektywa opiera się na jakiejś „podstawie teoretycznej”. Podstawę teoretyczną tworzy zdanie/zdania odnoszące się do związku przyczynowego, albo do współwystępowania pewnych zdarzeń, wykorzystywany przy sformułowaniu dyrektywy praktycznej. W szczególności zdanie/zdania te mogą być twierdzeniami idealizacyjnymi podlegającymi konkretyzacji. Idealizacyjny charakter będą też wówczas miały budowane na ich podstawie dyrektywy praktyczne. Podstawy teoretyczne oferowane przez nauki społeczne zakładają różne opcje idealizacyjne. W pewnych opcjach, np. behawioryzm, funkcjonalizm, koncepcyjny komponent ludzkich działań pełni co najwyżej rolę epifenomeny, w innych, np. w modelach człowieka racjonalnego jest rzeczywistą determinantą. Problematyka stylów życia może być konceptualizowana jako funkcja systemu społeczno-ekonomicznego i ideologicznego, ale może być też konceptualizowana, jako wybór z pośród czynności alternatywnych – koncepcja *homo eligens* czy *homo egens*. Każda z opcji będzie stanowiła ramę dla formułowania zasadniczo różnych problemów praktycznych, a co za tym idzie, będzie odmiennie orientowała poszukiwania stosownych programów praktycznych.

* E-mail: piotr.stanczyk@ue.wroc.pl

Dla pierwszej opcji idealizacyjnej za zachowaniami składającymi się na tzw. codzienność stoi presja struktur – rola komponentu koncepcyjnego tych działań jest bliższa roli epifenomenowi. Druga opcja idealizacyjna powinna uwzględniać koncepcyjne determinanty stylów życia. Model człowieka racjonalnego, który częściowo można związać z tą opcją przyjmuje silne założenia idealizacyjne. Założenia te muszą być jednak uchylone, a model skonkretyzowany, jeśli ma uwzględniać także inne typy działań: działania tradycyjne, rutynowe, nawykowe, naśladowcze, emocjonalne. Jest pytaniem otwartym, czy możliwe konkretyzacje będą modyfikowały tylko sposób koncepcyjnej determinacji czy też lokowały komponent koncepcyjny bliżej roli epifenomenowi (kazuś teorii autopercepcji).

Słowa kluczowe: styl życia, dyrektywa praktyczna, problem praktyczny, podstawa teoretyczna.

Keywords: lifestyle, practical directive, practical problem, theoretical base.

JEL: B41

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Czy nadal obowiązuje starotestamentowy zakaz spożywania krwi?

Is there still an Old Testament prohibition blood consumption?

Ks. dr hab. Sławomir Stasiak, prof. PWT*

*Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu
ul. Katedralna 9, 50-328 Wrocław, Polska*

Abstrakt

Starotestamentowy zakaz spożywania krwi (Kpł 17,10-14) podyktowany był obserwacją zjawiska utraty krwi, jako powodu śmierci człowieka. Dlatego też krew była postrzegana jako posiadająca życiodajną moc, moc samego Boga. Krew płynąca w żyłach każdego stworzenia uznawana była za własność Boga i nie wolno jej było spożywać, lecz należało ją wylać na ziemię. W czasach Nowego Testamentu zakaz ten zrelatywizowano, zalecając jedynie jego zachowanie (Dz 15,28-29). Ponieważ istnieją również współcześnie grupy wyznaniowe, które nakazują powstrzymanie się od spożywania krwi, dlatego też postanowiliśmy zbadać zagadnienie opierając się na tekstach Starego i Nowego Testamentu, w których znajdują się informacje na temat krwi i jej symboliki, a także na temat zakazu jej spożywania. Zastosowana została metoda analizy kontekstualnej oraz analizy historyczno-krytycznej.

W wyniku tych badań okazało się, że krew, zwłaszcza w tekstach Starego Testamentu, posiada bardzo rozbudowaną symbolikę, dlatego też można mówić o krwi pierwotnych, krwi zastępczej, krwi Przymierza. Krew pełniła również szczególną rolę w kulcie izraelskim, zwłaszcza w ofiarach zadośćuczynnych. Takie znaczenie spotykamy również w Nowy Testamencie: „bez rozlania krwi nie ma odpuszczenia grzechów” (Hbr 9,22).

W Starym Testamencie istnieje szereg tekstów, w których podany został zakaz spożywania krwi (zob. Rdz 9,4; Kpł 3,17; 7,26-27; Pwt 12,23), choć nie zawsze chodzi wprost o ten zakaz, a jedynie o powstrzymanie się od jedzenia mięs, w którym znajdowałyby się jeszcze krew. Najobszerniej na ten temat, wraz z uzasadnieniem zakazu mowa jest w Kpł: 17,10-14. Tego rodzaju zakazy skutkowały określonym stylem życia, a nawet przeprowadzania uboju zwierząt, o którym zresztą niedawno toczona była szeroko zakrojona dyskusja społeczna.

* E-mail: stasiak@pwt.wroc.pl

Zadajemy sobie pytanie: Czy również dzisiaj hebrajczyków, chrześcijan, lub inne grupy społeczne, dla których Biblia jest swoistą normą postępowania, taki zakaz obowiązuje. O ile odpowiedź pozytywna niewątpliwie dotyczy wyznawców Judaizmu, o tyle co do chrześcijan rzecz już nie jest tak oczywista. Wskazują na to postanowienia tzw. *Soboru Jerozolimskiego*: „Powstrzymajcie się od ofiar składanych bożkom, od krwi, od tego, co uduszone, i od nierządu. Dobrze uczynicie, jeżeli powstrzymacie się od tego. Bywajcie zdrowi!” (Dz 15,28-29). Kluczowe znaczenie mają tu trzy fakty. Po pierwsze, klauzule te miały charakter dyscyplinarny, a nie doktrynalny. Po drugie, posiadały one ograniczony zasięg terytorialny (zob. Dz 15,23). Po trzecie, szczególnie znaczenie w tym kontekście ma zdanie: „Dobrze uczynicie, jeżeli powstrzymacie się od tego” (Dz 15,29), które wskazuje na to, nie był to nakaz w celu osiągnięcia zbawienia, a jedynie zalecenie dla ułatwienia wiernym życia we wzajemnej zgodzie w Kościele złożonym z chrześcijan pochodzenia żydowskiego i pogańskiego.

Słowa kluczowe: Stary Testament, Nowy Testament, krew, styl życia

JEL: I

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Możliwości wykorzystania narzędzi e-Zdrowia w szpitalu na rzecz propagowania zachowań prozdrowotnych

Possibilities of using e-Health tools in the hospital to promote health behaviors

Agnieszka Strzelecka^{1*}, Magdalena Syrkiewicz-Świtła²

¹*Instytut Zdrowia Publicznego,
Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu,
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach,
Aleja IX Wieków Kielc 19a, 25-317 Kielce, Polska*

²*Wydział Zdrowia Publicznego w Bytomiu,
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach,
Zakład Ekonomiki i Zarządzania w Ochronie Zdrowia,
ul. Piekarska 18, 41-902 Bytom, Polska*

Abstrakt

Cele pracy: Określenie czy i w jakim stopniu możliwe jest wykorzystanie narzędzi e-Zdrowia w szpitalu w celu monitorowania oraz propagowania zachowań prozdrowotnych pacjentów w opinii jego pracowników.

Metody badawcze: Badanie kwestionariuszowe o charakterze pilotażowym zostało przeprowadzone wśród pracowników jednego ze szpitali z województwa śląskiego w grudniu 2016 r. Przeprowadzono analizę statystyczną z wykorzystaniem testów dla zmiennych jakościowych wykorzystując oprogramowanie statystyczne STATISTICA 12.

Wyniki: W badaniu wzięło udział 81 osób: 69 kobiet (85,19%) i 12 (14,81%) mężczyzn. Co drugi badany (40;49,38%) uważa, że szpital w którym pracuje jest przygotowany do wprowadzenia rozwiązań narzędzi e-Zdrowia w tym elektronicznej dokumentacji medycznej. Co czwarty respondent (23;28,40%) uważa, że placówka w której pracuje, nie jest odpowiednio przygotowana do tego typu działań, a nie ma zdania w omawianym obszarze 22,22% (18) z nich. W opinii pracowników badanego szpitala powinny być dostępne za pośrednictwem narzędzi e-Zdrowia następujące dane pacjentów: historia choroby (66;81,48%),

* E-mail: agnieszka.strzelecka@ujk.edu.pl; a.strzelecka_prv@wp.pl

zlecenia badań wraz z ich wynikami (54;66,67%), dane o alergiach (52;64,20%), moduły z pomiarami parametrów zdrowotnych pacjenta (38;46,91%) , informacje o: interakcjach (41;50,62%), przyjmowanych lekach (62;76,54%), chorobach przewlekłych (58;71,60%), leczeniu szpitalnym (48;59,26%), przebytej rehabilitacji (31;38,27%), przebytych zabiegach (49;60,49%), przebytych urazach (37;45,68%) oraz dane ratunkowe pacjenta (47;58,02%). Respondenci wskazali także, że system informacyjny powinien zapewniać przepływ informacji o pacjencie pomiędzy placówkami ochrony zdrowia (74;91,36%).

Wnioski: Badani pracownicy szpitala są świadomi, że szpital nie jest w pełni przygotowany do wykorzystania narzędzi e-Zdrowia w celu propagowania działań prozdrowotnych. Według respondentów, za pomocą omawianych rozwiązań, możliwe jest monitorowanie, gromadzenie oraz przekazywanie informacji dotyczących parametrów zdrowotnych pacjentów, interakcjach czy alergiach co przyczynić się może do pełniejszej diagnozy medycznej oraz uświadamiania pacjentów na temat zdrowego stylu życia.

Słowa kluczowe: e-Zdrowie, szpital, zdrowy styl życia, promocja zdrowia, zdrowie publiczne

JEL: I1; O3

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Social media marketing w szpitalu na rzecz propagowania zachowań prozdrowotnych

Social media marketing in hospital to promote health behavior

Magdalena Syrkiewicz-Świtała^{1*}, Agnieszka Strzelecka²

¹*Wydział Zdrowia Publicznego w Bytomiu,
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach,
Zakład Ekonomiki i Zarządzania w Ochronie Zdrowia,
ul. Piekarska 18, 41-902 Bytom, Polska*

²*Instytut Zdrowia Publicznego,
Wydział Lekarski i Nauk o Zdrowiu,
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach,
aleja IX Wieków Kielc 19a, 25-317 Kielce, Polska*

Abstrakt

Cele pracy: Określenie jakiego rodzaju informacje przekazywane są przez szpital za pośrednictwem mediów społecznościowych w opinii jego pracowników i czy mają one charakter prozdrowotny.

Metody badawcze: Badanie kwestionariuszowe o charakterze pilotażowym przeprowadzone w grudniu 2016 r. Grupą respondentów byli pracownicy jednego ze szpitali wojewódzkich z woj. śląskiego. Do analizy zmiennych jakościowych wykorzystano oprogramowanie statystyczne STATISTICA 12.

Wyniki: W badaniu wzięło udział 81 osób: 69 kobiet (85%) i 12 (15%) mężczyzn. Respondenci wskazali, że szpital w którym pracują posiada profil na portalu społecznościowym (61; 75,3%) i jest nim Facebook (56; 69,13%). W opinii pracowników badanego szpitala za pośrednictwem mediów społecznościowych przekazuje się informacje o (respondenci mogli zaznaczyć kilka odpowiedzi): nagrodach, wyróżnieniach, uzyskanych certyfikatach (50, 61,72%); rozszerzeniu działalności (42, 51,85%); najnowszych eventach szpitala (33, 40,74%); osiągnięciach personelu zawodowych i pozazawodowych (32, 39,5%); działaniach/badaniach profilaktycznych (30, 37,03%); z zakresu edukacji zdrowotnej (27, 33,33%); transplantologii (21, 25,92%); modernizacjach i remontach (17, 20,98%); warunkach pobytu w szpitalu (12, 14,81%); udogodnieniach dla osób

* E-mail: mswitala@sum.edu.pl

odwiedzających (9, 11,11%); zatrudnionych specjalistach (8, 9,87%); uczestnictwie w życiu lokalnej społeczności (biegi, imprezy kulturalne, promocji zdrowia itp.) (8, 9,87%); jakości świadczonych usług (6, 7,4%); organizowanych dniach otwartych (1; 1,23%).

Wnioski: Większość badanych pracowników jest świadoma, że szpital posiada profil na Facebooku. Według respondentów szpital za pośrednictwem tego portalu przekazuje głównie informacje o charakterze promocyjnym i na temat poprawy jego wizerunku. Prawie jedna trzecia badanych sądzi, że szpital przekazuje informacje o charakterze prozdrowotnym.

Słowa kluczowe: media społecznościowe, social media marketing, szpital, zdrowy styl życia, promocja zdrowia, zdrowie publiczne

JEL: M3; I1

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Zdrowy styl życia - ujęcie modelowe

Healthy lifestyle – model approach

Prof. Grażyna Świątowsy¹, Dr hab. Katarzyna Szalonka²

¹ Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, ul. Komandorska 118/120,
53-345 Wrocław, Polska

² Uniwersytet Wrocławski

Abstrakt

Artykuł ma charakter pogładowy, jego celem jest wyjaśnienie podstawowych pojęć oraz przedstawienie modelu teoretycznego wskazującego główne zagadnienia i zależności, istotne dla prowadzenia badań nad profilaktyką zdrowia w uprawianych stylach życia. Prozdrowotne style życia z założenia traktowane są jako determinanta zrównoważonego rozwoju zarówno w skali mikro jak i makroekonomicznej.

Słowa kluczowe: model, zdrowie, styl życia, zachowania prozdrowotne, konsumpcja prozdrowotna,

JEL:

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Uprawianie sportu amatorskiego a aktywny styl życia osób z dysfunkcją wzroku. Studium przypadku: Centrum Adaptacyjnych Technologii Regionalnej Organizacji Osób Niepełnosprawnych "Nadzieźda"

Doing Amateur sports and Active Lifestyle of Persons with Visual Disabilities. Case Study: Center of Adaptive Technologies of Regional Nonprofit Organization of Persons with Disabilities "Nadezda"

Andrey Tikhonov

*Uniwersytet Wrocławski, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Politologii
ul. Traugutta, 132/25, 50-420 Wrocław, Polska*

Abstrakt

Zdefiniowanie zjawiska dysfunkcji wzroku jest zadaniem nietrywialnym do wykonania. Istnieją klasyfikacje opierające się na kryteriach funkcjonalnych lub medycznych. Ogólnie rzecz biorąc, za osobę niewidomą uznaje się osobę dotkniętą całkowitym brakiem wzroku (brak poczucia światła). Osoby słabowidzące posiadają pewne możliwości wzrokowe, ale ich poziom widzenia nawet przy użyciu najlepszej dostępnej korekcji soczewkowej uniemożliwia wykonywanie codziennych czynności. W przypadku osób z dysfunkcją wzroku brak odpowiedniej rehabilitacji i wsparcia psychologicznego po wielokroć doprowadza do zamknięcia w czterech ścianach oraz ograniczeniu albo wręcz do zerwania kontaktów z światem otaczającym. Jak wskazują badacze fenomena niepełnosprawności, osoby te zmagając się z trudnościami codziennymi nie mają ani zasobów czasowych, ani finansowych na odpoczynek i rozrywkę. Zamiast zakupu karnetu na siłownię albo basen preferują spędzenie wolnej chwili w domu. Podobnego rodzaju zaistniała sytuacja powoduje pogarszanie stanu zdrowia tyleż fizycznego, jak i psychicznego. We wrześniu 2012 r. w Archangielsku (Rosja) w ramach międzynarodowego projektu sfinansowanego przez funduszy krajów Skandynawskich i zrealizowanego przez pozarządową organizację osób niepełnosprawnych „Nadzieźda” powstał Centrum Adaptacyjnych Technologii mające na celu lansowanie sportu dla osób z niepełnosprawnością. Wciągu 3 lat (wrzesień 2012 - czerwiec 2015) w regularnych zajęciach prowadzonych na siłowni wyposażonej w bieżnię elektryczną i inne trenażery wzięło udział około

300 osób w głównej mierze mających uszkodzenie zmysłu wzroku. Celem niniejszego badania jest ustalenie zależności pomiędzy dwoma zjawiskami. uprawianie sportu amatorskiego i zwiększenie aktywności społecznej w środowisku osób z dysfunkcją wzroku. Stosowanie metod zarówno jakościowych, jak i ilościowych pozwoliło potwierdzić hipotezę, iż ćwiczenia fizyczne i uczestnictwo w wydarzeniach sportowych znacznie zwiększają aktywność społeczną osób niewidomych i słabowidzących. To dotyczy nawet tych osób, które wcześniej nie mogły poszczycić się wykazywaniem podmiotowości.

Słowa kluczowe: Uprawianie sportu, dysfunkcja wzroku, aktywność społeczna, styl życia.

Doing sports, visual disability, social activity, lifestyle.

JEL:

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Aktywność fizyczna determinantą zdrowia populacji

Physical activity determines the health of the population

dr Paulina Ucieklak-Jeż¹, dr Agnieszka Bem^{*2}

¹ Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Wydział Filologiczno-Historyczny, ul. Waszyngtona 2/4, 42-200, Częstochowa, Polska

² Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Katedra Finansów Przedsiębiorstw i Finansów Publicznych, ul. Komandorska 118/120, Wrocław, Polska

Abstrakt

Celem artykułu było oszacowanie grupy społecznej, która najczęściej i najintensywniej uprawia w Polsce sport. Ponadto zbadanie zależności pomiędzy poziomem aktywności fizycznej a pozostałymi determinantami zdrowia (SDH), atakże sprawdzenie zależności poziomu aktywności fizycznej dorosłych mieszkańców Polski i cech subiektywnego stanu zdrowia (ocena stanu zdrowia, długotrwałe problemy zdrowotne, choroby i dolegliwości przewlekłe, sprawność). Analizę opracowano na podstawie Europejskiego Ankietowego Badania Zdrowia (EHIS). Analizując zależności zdrowotności od społecznych determinantów zdrowia (SDH), obliczono miernik λ^2 , φ Yula'a i Q Kendell. W pracy zweryfikowano i przeanalizowano związki między:

- czasem jazdy na rowerze (w minutach) i uprawianiem sportów w typowym tygodniu a społecznymi determinantami zdrowia,
- przemieszczaniem się pieszo w przestrzeni publicznej a społecznymi determinantami zdrowia,
- aktywnością fizyczną związaną z wykonywaniem pracy a społecznymi determinantami zdrowia,
- aktywnością fizyczną a oceną stanu zdrowia, długotrwałymi problemami zdrowotnymi, chorobami i dolegliwościami przewlekłymi oraz sprawnością.

W toku pracy postawiono trzy hipotezy badawcze, które poddano weryfikacji w badaniach.

H1: mieszkańcy obszarów gęsto zaludnionych (dużych miast) są aktywni fizycznie,

* E-mail: p.ucieklak-jez@ajd.czest.pl

H2: im dłuższy czas średniej intensywności aktywności fizycznej, tym zdrowsza populacja,

H3: najzdrowszą grupą społeczną są osoby aktywne fizycznie.

Hipoteza pierwsza została zweryfikowana pozytywnie, otóż mieszkańcy dużych miast często bardzo wiele czasu spędzają w pracy, są zestresowani i potrzebują ruchu. Korporacje w celu zapewnienia i poprawy komfortu pracy swoim pracownikom fundują zajęcia sportowo-relaksacyjne lub zapewniają sale treningowe w miejscu pracy. Jednakże brak aktywności zaobserwowano także u osób cieszących się dobrym stanem zdrowia. Wśród Polaków brak jest jeszcze nawyku aktywnego życia, zarówno wśród młodych, jak i starszych osób. Hipoteza druga została zweryfikowana tylko częściowo, istnieje zależność statystycznie istotna pomiędzy ilością czasu poświęconego na uprawianie sportu a zdrowiem. Im jest on dłuższy, tym lepsze zdrowie. W badaniu zakładano analizę trzech rodzajów aktywności fizycznej, nie uwzględniano jednak ogólnego czasu aktywności. Z tego względu nie możemy zatem wnioskować, jaka długość aktywności fizycznej – o średniej intensywności – da Polakom przepustkę do zdrowia. Hipoteza trzecia została zweryfikowana pozytywnie – aktywni fizycznie cieszą się lepszym zdrowiem. Uprawianie sportu powinno odbywać się przez całe życie i być traktowane jako naturalna czynność zapewniająca poprawne funkcjonowanie organizmu. Aktywność fizyczna dostosowana do indywidualnych potrzeb ma zdecydowanie korzystny wpływ na zdrowie.

Słowa kluczowe: aktywność fizyczna, zdrowie osób dorosłych, społeczne determinanty zdrowia (SDH).

JEL: I10, I14, I15, I 19, L83

Wroclaw Annual International Conference on Health and Lifestyle (WAICHL-2017)

Teaching “Medical Law” as an academic discipline for law faculties of universities. Ukrainian experience

Olena Vinglovska*

*Head of Constitutional Law Chair
Tavriyskyy National University named V.I.Vernadskyy
Ivana Kudri str., 33, Kyiv, 01042, Ukraine*

Abstrakt

Medical Law as an academic discipline at law faculties of Ukrainian universities has its own history and specific features. Ukraine has launched structural reforms of its healthcare system, including transformation of medical aid and medical services sectors, relatively late comparing to the other countries of Eastern Europe.

Proliferation of market relations to healthcare caused rapid development and structural diversification of medical services market. To be effective, the legal regulation should correspond to social needs and be adequate to the contemporary law. The processes of reforming medical services and transformation of legal regulations in this field go simultaneously, so both social and the market demand for well educated and highly skilled legal professionals in healthcare rises. The process of education legal professionals for healthcare industry could be build in two ways. The first one is to provide law students with the knowledge in different aspects of medical practice while the second one is to provide medical professionals with in-depth knowledge in law.

We applied this approach when launching the first medical law academic program in Ukraine. Within the framework of retraining course, students who already had fundamental medical education, were studying at the law faculty of the University. For the first three years of the program, students were lectured fundamental legal disciplines, while at the fourth year of the program students were provided with the specialized training courses covering legal regulation of various aspects of medical practice, including ones applied to medical aid, medical services, patients rights as well as the rights and related liabilities of the medical staff. As the result of the program, the law faculty of International Solomon

* E-mail: h.vinglovski@gmail.com

University since 2004 till 2016, (later followed by other Ukrainian universities, including Tavriyskyy national university named Volodymyr Vernadskyy) have prepared a number of professionals in medical law, who became authors of legislation adopted by the parliament and the government of Ukraine, officials of executive authorities and true leaders of healthcare reforms implementing international and EU standards to healthcare system of Ukraine.

Keywords:

JEL Classification:

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Polska myśl techniczna w podnoszeniu jakości życia mieszkańców państw rozwiniętych

Contribution of Polish technical thought to the quality of life of developed countries

Małgorzata Wachowska*

Uniwersytet Wrocławski, pl. Uniwersytecki 1, 50-137, Wrocław, Polska

Abstrakt

Jakość życia determinowana jest przez wiele, często bardzo indywidualnych, czynników. Niewątpliwie jednak postęp techniczny jest jednym z nich.

W świetle powyższego, celem artykułu jest określenie, jaki wkład – mierzony liczbą wynalazków – wnoszą mobilni Polacy w podnoszenie jakości życia swoich państw przyjmujących. W artykule rozważane są dwie zasadnicze kwestie: (1) ile wynalazków, w tym także w podziale na dziedziny techniki, generują Polacy na rzecz państw, do których emigrują oraz (2) jaką część produktu wynalazczego państw przyjmujących, w tym także w podziale na dziedziny techniki, stanowią wynalazki tworzone przez imigrantów z Polski.

W artykule została wykorzystana metoda ilościowej i jakościowej analizy zgłoszeń patentowych dokonywanych w latach 2004-2012 w ramach procedury międzynarodowej przez rezydentów pochodzących z rozwiniętych gospodarek Europy, Ameryki Północnej, Azji oraz z Australii (łącznie 14 państw), która pozwoliła na: (1) wyodrębnienie tych aplikacji, w przypadku których twórcą rozwiązania technicznego jest imigrant pochodzący z Polski oraz (2) ustalenie liczby wynalazków tworzonych na obczyźnie przez Polaków na rzecz ich państw przeznaczenia.

Badaniem została objęta wyjątkowa grupa jednostek obdarzonych wysokim kapitałem ludzkim, mająca szczególnie wkład w zmiany technologiczne zachodzące na świecie, mianowicie twórców wynalazków zgłaszanych do ochrony patentowej w ramach procedury międzynarodowej, czyli w ramach *The Patent Cooperation Treaty* (PCT), którzy w momencie dokonywania zgłoszeń mieszkali w objętych badaniem państwach rozwiniętych, a pochodzili z Polski.

Analiza ponad 1800 aplikacji patentowych PCT pozwoliła stwierdzić,

*E-mail: malgorzata.wachowska@uwr.edu.pl

że w latach 2004-2012: (1) Polacy w największym stopniu przyczynili się do podnoszenia jakości życia Amerykanów, dla których stworzyli łącznie 828 wynalazków, w dalszej kolejności Niemców oraz Brytyjczyków, których produkt wynalazczy podnieśli o, odpowiednio, 425 i 143 wynalazków, natomiast ich wkład w poprawę jakości życia Japończyków, Szwedów czy Finów był znikomy; (2) Począwszy od 2004 r. trend w liczbie wynalazków tworzonych przez Polaków na rzecz ich państw przyjmujących był rosnący, natomiast od 2009 r. twórczość polskich imigrantów w coraz mniejszym stopniu związana jest z poprawą jakości życia mieszkańców gospodarek przeznaczenia; (3) Polacy w największym stopniu przyczynili się do podnoszenia produktu wynalazczego w ramach działu techniki metalurgia, elektrotechnika, fizyka, a także do zwiększenia się liczby tzw. wynalazków biotechnologicznych, natomiast ich twórczość była w niewielkim stopniu widoczna w budownictwie i górnictwie.

Słowa kluczowe: QOL, migracja kapitału ludzkiego, wynalazki, zgłoszenia patentowe PCT, imigranci z Polski.

JEL: F22, J61, O15, O33.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Postmodernistyczna kondycja człowieka a Hildegardowa koncepcja stylu życia

The Postmodernism condition of a man and Hildegard's idea of lifestyle

Alfreda Walkowska*

PWT, Katedralna 9, 48-300, Wrocław, Polska

Abstrakt

Postmodernizm to filozofia powstała w latach 60. XX wieku i nawiązująca do poglądów Fryderyka Nietschego. Niemiecki filozof głosił hasło „śmierci Boga”, co można zinterpretować jako upadek wszystkiego, czym żyła zachodnia cywilizacja na czele z prawdą, dobrem i pięknem. Postmoderniści postulują dekonstrukcję rzeczywistości opartej na kulturze zachodniej. Postmodernizm jest obecny dzisiaj w umysłach ludzi Zachodu na wielu płaszczyznach. Objawia się on m.in. brakiem wiary w możliwość znalezienia w swoim życiu prawdy, porzuceniem zasad moralnych i często upodobaniem w brzydocie. Wobec tego wszystkiego Kościół daje nam św. Hildegardę z jej nauką będącą dla współczesnego człowieka konkretnym drogowskazem w życiu, jak odnaleźć to, czego pragnie, a czego zsekularyzowany świat nie może mu zaoferować.

Celem artykułu jest konfrontacja tych dwóch stanowisk wobec rzeczywistości: filozofii postmodernistycznej i filozofii św. Hildegardy za pomocą metody porównawczej i tekstów źródłowych. Okazuje się, że coraz większa popularność Hildegardy wśród współczesnych ludzi świadczy o nieustającym dążeniu człowieka do prawdy, dobra i piękna, którego nie może ostatecznie zagłuszyć postmodernizm. Dzieje się tak dlatego, że w człowieku z natury – jak pisał Arystoteles – istnieje pragnienie poznania Prawdy i nie może być ono przewyciężone przez żadną inną opcję. Siłą Hildegardy jest nie tylko ogólnie pojęta prawda, ale przede wszystkim praktyka, tzn. możliwość zastosowania prawdy do życia konkretnego człowieka. Medycyna Hildegardowa oparta na teologii pozwala odnaleźć harmonię. Jest to konkretna propozycja zmiany stylu życia dla ludzi współczesnych, którzy często nie wiedzą co zrobić, aby osiągnąć duchową i fizyczną równowagę. U Hildegardy znajdujemy rozwiązanie trudnej sytuacji zagubienia współczesnego człowieka poprzez właściwy styl życia, którego

* E-mail: a.walkowska@hildegarda.pl

niezbędnym elementem jest odpowiednia dieta, będący propozycją powrotu na ścieżkę duchowego rozwoju.

The Postmodernism is a philosophy that came into existence in early 60 of XX century and it refers to Frederic Nietzsche's views. German philosopher proclaimed a statement „God is dead” which can be interpreted as a collapse of everything characterizing the Western civilization including the truth, goodness and beauty. The philosophers of postmodernism postulate the deconstruction of reality based on Western culture. Nowadays, the postmodernism is present in people's minds from the West in many ways. It appears i.e. in lack of belief to find the truth in one's lives, leaving moral principles and very often in preference to ugliness.

Regarding all this things, the Church gives us St. Hildegard with her doctrine which shows a concrete signpost for the modern man in life, how to find what one's desires and what the secularized world cannot offer.

The aim of the article is to confront these two statements on reality: philosophy of postmodernism and St. Hildegard's philosophy, which uses comparatives method and original texts. It appears that increasingly greater popularity of St. Hildegard among modern man testifies to the constant pursuit of man for the truth, good and beauty, which cannot ultimately drown out the postmodernism.

This happens because of human's nature in which – how Aristotle wrote – there is a desire of cognition the truth and that cannot be overcome by any other option. The Hildegard's doctrine's power is not only the truth in general sense but also above all the practice, that is the possibility to apply the truth for life of a single man. The Hildegard's medicine, which is based on Theology, allows finding the Harmony. This is a concrete proposal to change the way of lifestyle for modern man, for people who often do not know what to do to achieve spiritual and physical balance.

In comparison to postmodernism St. Hildegard proposes to find the confusion for the modern man by the proper lifestyle, whose the most important is appropriate diet, which can show the proper proposal to go back to the spiritual development.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Wpływ reklamy na konsumpcję produktów farmaceutycznych w Polsce

The impact of advertising on consumption of pharmaceutical products in Poland

Paweł Waniowski*

*Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, ul. Komandorska 118/120;
53-345 Wrocław*

Abstrakt

Bardzo szybki wzrost konsumpcji leków i innych środków farmaceutycznych, jaki występuje w ostatnich latach w Polsce wynika z wielu przyczyn, do których eksperci zaliczają m.in. coraz łatwiejszy dostęp do tych produktów, starzenie się polskiego społeczeństwa, rozwój chorób cywilizacyjnych wymagających leczenia farmakologicznego, modę na wspomaganie się np. suplementami diety, a także działania marketingowe koncernów farmaceutycznych. Ten ostatni aspekt jest o tyle istotny, że branża farmaceutyczna lokuje się w zdecydowanej czołówce najbardziej zyskownych i najszybciej rozwijających się sektorów gospodarek krajów wysoko rozwiniętych. Zapewne z tego powodu na polskim rynku można obecnie zaobserwować niezwykle intensywne kampanie reklamowe prowadzone przez duże koncerny farmaceutyczne. Celem referatu będzie próba określenia wpływu tych kampanii na postępowanie nabywców. Analizie zostaną poddane wybrane kampanie środków farmaceutycznych, przede wszystkim telewizyjne i internetowe, a ocena ich wpływu zostanie zaprezentowana na podstawie wyników własnych badań ankietowych. Oprócz tego zostaną wykorzystane wcześniejsze wyniki badań polskiego rynku farmaceutycznego, pomiary oglądalności tych reklam w stacjach telewizyjnych i w Internecie, dane statystyczne oraz opinie ekspertów. Na tej podstawie zostaną sformułowane wnioski wynikające z analizy materiału empirycznego, wskazujące na wpływ kampanii reklamowych leków i innych środków farmaceutycznych na poziom i strukturę ich konsumpcji.

Słowa kluczowe: reklama, konsumpcja, leki

JEL: M 31, M 37

* E-mail: pawiwan1@wp.pl

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Zastosowanie identyfikacji radiowej w międzynarodowym transporcie artykułów spożywczych

Application of radio frequency identification in international transport of foodstuffs

Dr Katarzyna Witczyńska*

*Uniwersytet Wrocławski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii,
Instytut Nauk Ekonomicznych, ul. Uniwersytecka 22/26, 50-145 Wrocław*

Abstrakt

Celem prezentacji jest ukazanie innowacyjnego systemu z pogranicza rozwiązań informatycznych poprzez logistykę magazynową, kończąc na transporcie stosowanego w branży spożywczej. Jednym z takich przykładów jest wykorzystanie technologii systemu identyfikacji radiowej, która daje nieograniczone możliwości zastosowania (nie tylko w branży spożywczej).

System identyfikacji danych ma zasadnicze znaczenie dla każdego przedsiębiorstwa, magazynu, centrum logistycznego, sklepu. Do najnowszych systemów umożliwiających identyfikację przedmiotów w sposób całkowicie zautomatyzowany należy technologia identyfikacji radiowej w skrócie RFID (ang: Radio Frequency Identification), która jest w stanie zapewnić pełną bezpieczną, niezawodną automatyzację odczytu danych o produktach m. in. spożywczych bez konieczności bezpośredniego dostępu. Za pomocą metody badawczej jaka jest metoda badań ankietowych zbadano sposoby wykorzystania systemu identyfikacji radiowej oraz zaprezentowano ww. wyniki badań ankietowych w wybranych przedsiębiorstwach z branży spożywczej w Polsce, które wykorzystują wyżej wymienioną innowacyjną technologię w celu bezpiecznej dystrybucji produktów.

Możliwości systemu identyfikacji radiowej są znacznie szersze niż stosowany dotychczas system oparty na tradycyjnych kodach kreskowych, np. ocenia się, że czas samej inwentaryzacji będzie niemal dziesięciokrotnie krótszy. Mimo początkowych dość znacznych nakładów finansowych, wykorzystanie omawianego systemu pozwoli z biegiem czasu na znaczne zmniejszenie kosztów wynikających głównie z nieodpowiedniego zagospodarowania przestrzeni

* E-mail: katarzyna.witczynska@uwr.edu.pl

magazynowej, redukcji ilość niepotrzebnego zapasu oraz utraconych korzyści poprzez eliminację wpływu czynników, które mogą przyczyniać się do przestojów i jednocześnie opóźnienia bądź wręcz niezrealizowania zamówienia.

Słowa kluczowe: RFID, system automatycznej identyfikacji radiowej, globalizacja, branża TSL (transport, spedycja, logistyka).

JEL: O32 Management of Technological Innovation and R&D

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Patologie sportu amatorskiego

Pathologies of amateur sport”

Witold Wnukiewicz*

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu, Klinika Chirurgii Urazowej i Chirurgii Ręł,; ul. Borowska 213 , 50-556 Wrocław, Polska

Abstrakt

Cel pracy: Analiza najczęstszych problemów występujących w sporcie amatorskim będących przyczyną kontuzji i pogorszenia stanu zdrowia pacjentów oraz próba stworzenia algorytmu zawierającego wskazówki dla osób aktywnych fizycznie służącemu zmniejszeniu ryzyka odniesienia kontuzji i pogorszenia stanu zdrowia.

Metody badawcze: analiza dostępnej literatury i materiału własnego w oparciu o 12 lat doświadczeń w pracy z pacjentami czynnie uprawiającymi sport na poziomie amatorskim.

Wyniki: Najczęstsze problemy i patologie sportu amatorskiego stanowiące przyczyny kontuzji i pogorszenia stanu zdrowia pacjentów to: przeciążenia, nieprawidłowa technika, zły dobór formy aktywności ruchowej oraz sprzętu, a także bezsensowna suplementacja i brak odnowy biologicznej.

Wnioski: W oparciu o wyniki analizy dostępnej literatury oraz doświadczenia własne zaproponowano algorytm postępowania dla osób aktywnie uprawiających różne dyscypliny sportu, a także dla tych, którzy dopiero planują podjęcie takiej aktywności. Algorytm uwzględnia konieczność konsultacji ze specjalistami w danej dziedzinie, indywidualizację planu treningowego w oparciu o badanie i wywiad z pacjentem, właściwy dobór sprzętu, oraz umieszczenie odnowy biologicznej w cyklu treningowym.

Słowa kluczowe: kontuzje, aktywność ruchowa, sport amatorski

JEL:

* E-mail: witek132@wp.pl

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Projekt "dziecko" - prawne i etyczne granice interwencji w genetyczne dziedzictwo człowieka

Project „baby” – legal and ethical limits of interventions into genetical human heritage

Agata Wnukiewicz-Kozłowska

Interdyscyplinarna Pracownia Prawa Medycznego i Bioetyki, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski

Abstrakt

Cel: Celem prezentacji jest przedstawienie i analiza problemu interwencji o charakterze genetycznym w ludzki organizm w kontekście realizacji rodzicielstwa. W szczególności zamiarem autora jest wskazanie granic manipulacji genetycznych przewidzianych w etyce i prawie w odniesieniu do dążenia rodziców do posiadania zdrowego i/lub idealnego dziecka.

Metody badawcze: metoda historyczna, analityczna, prawnoporównawcza.

Wyniki: Z powodu odkrycia budowy genomu ludzkiego oraz możliwości dokonania manipulacji w celu eliminacji uszkodzonych genów, możliwe stało się wprowadzenie zmian w mapie genetycznej człowieka na poziomie embrionalnym. Z jednej strony możliwość ta powoduje, że dzieci skazane pierwotnie na chorobę genetyczną, mogą urodzić się zdrowe, a z drugiej wprowadza dylemat jak daleko mogą sięgać tego typu interwencje. Autor podejmuje zatem próbę odpowiedzi na etyczną i prawną ocenę eugeniki pozytywnej i eugeniki negatywnej, dochodząc do wniosku, że zarówno w warstwie moralnej jak i prawnej dopuszczalna jest jedynie ta pierwsza, i to, pod wieloma konkretnymi warunkami, które ogólnie można zdefiniować jako przesłanki medyczne.

Wnioski: Obecnie brak jest uniwersalnych rozwiązań prawnych w dziedzinie manipulacji genetycznych i ochrony ludzkiego dziedzictwa genetycznego (poza deklaracjami UNESCO, Konwencją Biomedyczną i Kartą Praw Podstawowych). W związku z rozwojem medycyny i biotechnologii istnieje pilna potrzeba regulacji tej kwestii.

Słowa kluczowe: genetyczne dziedzictwo ludzkości, prawo, etyka, granice interwencji

JEL:

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Jakość życia seniorów w krajach Unii Europejskiej w latach 2003-2016

Quality of life of seniors of the European Union countries in 2003-2016

Wioletta Wolańska*

*Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, ul. Komandorska 118/120, 53-345,
Wrocław, Polska*

Abstrakt

Podstawowym celem polityki społecznej jest zapewnienie obywatelom „dobrego życia”. W kontekście wydłużania się życia ludzkiego i starzenia się społeczeństw szczególną uwagę poświęca się zbiorowości osób starszych. Ocena stopnia zaspokojenia potrzeb osób starszych jest niezbędna do podejmowania działań z zakresu poprawy jakości życia tej zbiorowości.

Celem artykułu jest analiza zróżnicowania jakości życia seniorów krajów Unii Europejskiej w latach 2003-2016. W ramach tej analizy postawiono również pytania badawcze:

- Czy w badanym okresie dostrzega się pozytywne skutki polityki spójności w zakresie jakości życia seniorów krajów europejskich?, oraz
- Czy kryzys finansowy wpłynął na postrzeganą jakość życia starszych mieszkańców krajów europejskich?

Do badania jakości życia zastosowano podejście subiektywne. Wskaźnikiem jakości życia jest w tym przypadku zadowolenie jakie czerpie człowiek ogólnie z życia (jakość globalna) i jego wyróżnionych dziedzin (jakości cząstkowe). Dane do analizy pochodzą z badań: European Quality of Life Surveys (EQLS) realizowanych przez European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofound) w latach 2003 – 2016.

Na podstawie analizy materiału empirycznego sformułowano następujące wnioski:

- Kraje tworzące UE są zróżnicowane ze względu na subiektywną ocenę jakości życia i w badanym okresie zaobserwowano różnokierunkowe zmiany w jej poziomie. Zróżnicowanie to było jednak mniejsze w ostatnim roku badania.
- W dekadzie członkostwa Polski w UE obserwujemy wzrost zadowolenie z życia polskich seniorów, jednak jest ono nadal mniejsze od średniego

* E-mail: wioletta.wolanska@ue.wroc.pl

poziomu w UE.

- Obserwujemy również mniejsze zadowolenie z dziedzin życia mających najważniejsze znaczenie dla życia o wysokiej jakości: zdrowia, sytuacji materialnej i życia rodzinnego.
- Polских seniorów charakteryzuje również mniejsze zadowolenie z życia towarzyskiego oraz mniejsze poczucie optymizmu od średniej UE.
- Zadowolenie z życia rodzinnego seniorów w Polsce jest mniejsze niż średnio w UE i maleje w kolejnych okresach badania.
- Zróżnicowanie zadowolenia z życia starszych mieszkańców państw UE zmniejszyło się w roku 2016, w porównaniu z rokiem 2003, co potwierdza niwelowanie różnic pomiędzy krajami wspólnoty.
- Jednocześnie brak jednoznacznej tendencji do spadku zadowolenia z życia seniorów w roku 2012, w porównaniu z rokiem 2007 pozwala stwierdzić brak wpływu występującego w ostatnich latach kryzysu na subiektywną ocenę zadowolenia z życia badanych.

Uwzględniając bardziej dynamiczne starzenie się polskiego społeczeństwa w kolejnych latach niezbędne jest bardziej zintensyfikowane podejmowanie działań sprzyjających podnoszeniu jakości życia ludności starszej w Polsce.

Słowa kluczowe: jakość życia, samoocena zadowolenia z życia, seniorzy

JEL: I31

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Styl życia Polaków na podstawie wyników badania EHIS 2014

Lifestyle of Poles based on the results of EHIS 2014

Alicja Zajenkowska-Kozłowska*

Główny Urząd Statystyczny, Al. Niepodległości 208, 00-925, Warszawa, Polska

Abstrakt

W prezentacji przedstawiono aktualne dane statystyczne opisujące zachowania anty- i prozdrowotne Polaków na podstawie wyników Europejskiego Ankietowego Badania Zdrowia (druga tura). Obszar analizy obejmuje 7 z 10 najistotniejszych czynników ryzyka przedwczesnych zgonów ludności Europy (m.in. palenie tytoniu, wysokie ciśnienie krwi, nadmierna waga ciała, konsumpcja warzyw i owoców). Przedstawione dane statystyczne wskazują na wyraźne zróżnicowanie stylu życia Polaków w zależności od płci, wieku czy poziomu wykształcenia. Europejski zasięg tego badania pozwolił również na dokonanie (dla wybranych aspektów stylu życia) porównań międzynarodowych, tj. oceny stylu życia Polaków na tle innych mieszkańców Unii.

Słowa kluczowe: dane statystyczne

JEL: I

* E-mail: a.zajenkowska-kozłowska@stat.gov.pl

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Zagrożenia dla zdrowia wynikające ze stylu życia młodzieży i potrzeba jego ochrony

Dr hab. Bożena Zawadzka prof. UJK

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Zakład pedagogiki Zdrowia i Kultury Fizycznej

Abstrakt

Prowadzone w drugiej połowie XX wieku badania epidemiologiczne dotyczące związku zachowań zdrowotnych z powstawaniem chorób określanych często jako cywilizacyjnych przyczyniły się do swoistego awansu zachowań zdrowotnych na pozycję rozstrzygającego czynnika zdrowia. Wiedza zdobyta w tym zakresie spowodowała strategiczną zmianę w ochronie zdrowia z czynnika ryzyka na czynnik budowania zasobów dla zdrowia. Stąd jednym z celów stało się opracowanie programów edukacyjnych budujących wiedzę, umiejętności i motywację młodzieży do podejmowania działań przyczyniających się nie tylko do zachowania zdrowia ale do budowania jego potencjału.

W skali kraju ale i Europy wyzwaniem zdrowotnym dla okresu dorastania są wypadki i urazy, zdrowie seksualne i prokreacyjne, szkodliwe zachowania związane z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych, niezdrowe nawyki żywieniowe, mała aktywność fizyczna oraz problemy zdrowia psychicznego.

Podjęcie uwzględniające wiek rozwojowy (dorastania) pozwala nie tylko poznać specyfikę zagrożeń lecz również podkreśla, że stan zdrowia na tym etapie jest podstawą zdrowia i zachowań prozdrowotnych w następnych okresach życia. Stwarza to ramy i kryteria do podejmowania decyzji o inwestycjach prozdrowotnych związanych z poszczególnymi etapami życia i w poszczególnych środowiskach (rodzina, szkoła, środowisko pracy) oraz tworzenia polityki dla promowania zdrowia młodzieży na poziomie lokalnym i krajowym.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Kompetencje zdrowotne opiekuna w aspekcie społecznej odpowiedzialności za zdrowie dziecka

Dr n. o zdr. Joanna Zemlik

Gabinet Stomatologii Dziecięcej, ul. Prosta 37, 25-371 Kielce. Polska

Abstrakt

Ogólny stan zdrowia i jakość życia dziecka są ściśle związane z aktywnością zdrowotną jego opiekunów. Dbłość o optymalny rozwój fizyczny i psychiczny dziecka jest obowiązkiem rodzica, wynikającym wprost z kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Zapewnienie osobie małoletniej opieki i wsparcia w zaspokajaniu jej bieżących potrzeb zdrowotnych jest związane z poziomem kompetencji zdrowotnych opiekuna, warunkujących jego zachowania zdrowotne wobec dziecka, począwszy od okresu prekonceptyjnego. Dziecko jest podmiotem niesamodzielnym w zakresie wiedzy i umiejętności zdrowotnych oraz pacjentem niekompetentnym w zakresie odbierania informacji dotyczących swojego stanu zdrowia i wyrażenia zgody na wdrożenie czynności profilaktycznych i leczniczych. Stan zdrowia jamy ustnej małoletniego w chwili obecnej uważany jest za wymierny wskaźnik kompetencji rodzicielskich oraz organizacji i wydolności systemowej opieki nad dzieckiem. Obowiązki opiekuna są określone w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. Zaniedbania znajdują penalizację w kodeksie karnym.

Cel: celem pracy jest przedstawienie interdyscyplinarnych zależności społecznych wynikających z kompetencji i zachowań zdrowotnych opiekuna pacjenta małoletniego.

Słowa kluczowe: obowiązki opiekuna, kompetencje zdrowotne, pacjent niesamodzielny, umiejętności społeczne osób trzecich.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Wyzwania statystyki publicznej w kontekście monitorowania zrównoważonego rozwoju w wymiarze międzynarodowym

Challenges of official statistics in the context of sustainable development monitoring in the international dimension

Anna Zielkowska, Magdalena Żero*

Główny Urząd Statystyczny, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa, Polska

Abstrakt

Monitorowanie zrównoważonego rozwoju stanowi jeden z kluczowych obszarów, w który statystyka publiczna jest aktywnie zaangażowana. Szereg nowych wyzwań związanych z zapewnieniem odpowiedniego wsparcia informacyjnego stawia przed nią przyjęcie celów nowego planu rozwoju dla świata, jakim jest Agenda 2030. Artykuł 21 Agendy uznaje odpowiedzialność każdego państwa za jej realizację na poziomie krajowym, regionalnym i globalnym, z uwzględnieniem narodowych realiów i możliwości.

Cele Agendy, wyrażone jako zamierzenia określone do osiągnięcia w perspektywie 2030 r., są uzupełnione o wskaźniki wskazujące zmiany zachodzące w czasie. Rola koordynacji procesu monitorowania realizacji celów powierzona została krajowym urzędem statystycznym. Statystyka publiczna została także wskazana jako partner środowisk decydenckich, zapewniający wiedzę ekspercką w zakresie odpowiedniego doboru mierników, szczególnie na krajowym poziomie monitorowania. Przed instytucjami statystycznymi pojawiło się zatem wyzwanie w postaci zapewnienia efektywnego raportowania oraz analizy zachodzących zjawisk.

Polska statystyka publiczna od lat aktywnie uczestniczy w pracach dotyczących monitorowania zrównoważonego rozwoju, wpisujących się w inicjatywy podejmowane na arenie międzynarodowej. Efektem tych aktywności są m.in. zestawy wskaźników monitorujących zrównoważony rozwój w Polsce na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Ich analizę wspomaga dedykowana aplikacja wyposażona w narzędzia pozwalające na wizualizację danych w postaci tablic, wykresów oraz map. Mając na uwadze wyzwania związane z Agendą Rozwojową 2030, trwają prace mające na celu rozszerzenie Aplikacji o dodatkowy

* E-mail: M.Zero@stat.gov.pl

moduł prezentujący globalny zestaw wskaźników monitorujących cele Agendy, z wartościami dla Polski. Doświadczenie naszego kraju w tym obszarze zachęciło inne kraje do czerpania inspiracji przy tworzeniu swoich narodowych platform raportujących postępy we wdrażaniu celów Agendy 2030. Sprzyja temu uczestnictwo Polski w Grupie Sterującej UNECE.

Oficjalna statystyka, oprócz kluczowej roli w procesie monitorowania, ma również za zadanie przyczynić się do rozpowszechniania wiedzy i promowania tematyki związanej ze zrównoważonym rozwojem. Szanse powodzenia realizacji celów zrównoważonego rozwoju zwiększają się bowiem przy włączeniu do tego procesu szerokiego kręgu społeczeństwa.

Słowa kluczowe: cele zrównoważonego rozwoju, Agenda 2030, monitorowanie, wskaźniki

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Materiały metaliczne stosowane w stomatologii ortodontycznej a poprawa funkcjonowania układu stomatognatycznego.

Different metallic archwires in orthodontics and their effectiveness in the proper functioning of the stomatognathic system

Anna Zięty¹, Dominika Grygier², Jerzy Detyna³

¹Politechnika Wroclawska, Katedra Mechaniki i Inżynierii Materiałowej, Wrocław

²Politechnika Wroclawska, Katedra Materiałoznawstwa, Wytrzymałości i Spawalnictwa, Wrocław

³Politechnika Wroclawska, Katedra Mechaniki i Inżynierii Materiałowej, Wrocław

Abstrakt

Zaraz po chorobach przyzębia, czy pojawiającej się próchnicy, pacjenci coraz częściej skarżą się na różnego rodzaju wady zgryzowo-zębowe. Oprócz negatywnego wpływu na funkcjonowanie układu stomatognatycznego, zaburzenia te utrudniają odgryzanie kęsów i żucie pokarmów oraz powodują problemy z wymową. Co więcej, nieprawidłowy zgryz, oddziałuje także na ocenę własnej atrakcyjności, estetyki oraz relacje międzyludzkie. Podczas Zgromadzenia Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) w 2013 roku zwrócono uwagę, że stan jamy ustnej jest ściśle związany ze zdrowiem ogólnym i jakością życia. Stąd leczenie ortodontyczne, zwłaszcza u młodzieży, stało się codziennością, a posiadanie stałych aparatów ortodontycznych nie jest już wstydlivym przymusem.

W 2006 roku Elsevier Urban & Partner wydało podręcznik *Materiały Stomatologiczne*, gdzie opisane zostały trzy główne materiały metaliczne, stosowane do produkcji aparatów ortodontycznych. Zaprezentowana została wówczas stal nierdzewna 18:8, stop niklowo-tytanowy oraz tytan beta. Stan aktualnej wiedzy w dziedzinie biomateriałów stomatologicznych jest zdecydowanie obszerniejszy. Naukowcy przy współpracy z ortodontami zauważyli, że każde stadium leczenia wad zgryzu, wymaga innych, nowych właściwości aparatów. W ten sposób powstawały kolejne, ulepszane wersje materiałów. Tu wymienia się nadal stop niklowo-tytanowy, jednak już w postaci trzech odrębnych generacji (generacja I, II, III) lub sześciu różnych wariantach (m.in. Japoński NiTi, Chiński

NiTi, czy NiTi Superelastyczny). Obecnie w ortodoncji bardzo popularne są też takie materiały, jak *Cooper NiTi*, *Złoto* czy stopy chromowo-kobaltowe.

Celem niniejszej pracy jest przedstawienie nowego podziału łuków ortodontycznych po kątem obecnie stosowanych materiałów oraz prezentacja ich najważniejszych właściwości. Ten krótki przegląd odzwierciedla nie tylko tempo rozwoju inżynierii materiałowej i stomatologii, ale pokazuje, jak istotne mają znaczenie poszczególne elementy budujące pojedynczy aparat ortodontyczny.

Słowa: łuki ortodontyczne, materiały metaliczne, nitinol, biomateriały, układ stomatognatyczny

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Telemedycyna – marzenia czy rzeczywistość? Prawne aspekty udzielania świadczeń zdrowotnych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności

Telemedicine – dreams or reality? Legal aspects of providing health services through the teleinformatic or communication systems

Katarzyna Maria Zoń

*Uniwersytet Wrocławski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii,
ul. Uniwersytecka 22/26, 50-145 Wrocław, Polska*

Abstrakt

W dobie współczesnego rozwoju nauki oraz upowszechniania się nowoczesnych technologii również w dziedzinie medycyny pojawiły się nowe możliwości w zakresie sposobu udzielania świadczeń zdrowotnych.

Celem wystąpienia jest rozważenie prawnych aspektów problematyki udzielania przez lekarza świadczeń zdrowotnych za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Analizie poddano przepisy ustawowe dotyczące funkcjonowania powyższych rozwiązań w prawie polskim, przy wykorzystaniu jako wiodącej metody dogmatyczno-prawnej. Dodatkowo zaakcentowano również normy etyki zawodowej w zakresie, w jakim regulacje te odnoszą się do tytułowego zagadnienia.

Punktem wyjścia dla przedmiotowych rozważań jest treść art. 2 ust. 4 ustawy o zawodzie lekarza i lekarza dentystry stanowiącego prawne podstawy do wykonywania zawodu lekarza z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności. Brzmienie tej regulacji zostało w istotny sposób zmienione ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw, która jednoznacznie przesądziła o możliwości korzystania przez lekarza z tych narzędzi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy wdrożone zmiany miały na celu wprowadzenie do porządku prawnego rozwiązań ułatwiających wykonywanie zawodów lekarza i lekarza dentystry w modelu telemedycyny oraz uzupełnienie możliwości udzielania świadczeń zdrowotnych także za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

Mając na uwadze powyższe wskazać należy, iż nowe możliwości

w zakresie sposobu udzielania świadczeń zdrowotnych mają bardzo istotne konsekwencje praktyczne. Rozwiązania te stanowią próbę poprawy efektywności i skuteczności działania systemu ochrony zdrowia poprzez zwiększenie dostępności specjalistycznych świadczeń. Poza niewątpliwym wpływem na zdrowie w wymiarze jednostkowym, związane są one również ze zdrowiem rozpatrywanym w ujęciu globalnym, dotyczącym całej populacji. Analizowane regulacje niewątpliwie stanowią początek zmian związanych z wdrażaniem rozwiązań telemedycznych w Polsce. Jednakże do chwili obecnej wyłącznie nieliczne procedury wykorzystujące zdalny kontakt diagnostyczno-terapeutyczny, takie jak telekonsylium kardiologiczne i telekonsylium geriatryczne, znajdują się w zakresie świadczeń gwarantowanych. Wybór tych zakresów świadczeń jako priorytetowych znajduje uzasadnienie w podstawowych potrzebach demograficznych społeczeństwa polskiego albowiem choroby układu krążenia stanowią najczęstszą przyczynę zgonów wśród Polaków, zaś wzrost zapotrzebowania na porady specjalistyczne z zakresu geriatryki wynika z wydłużającej się średniej długość życia.

Słowa kluczowe: telemedycyna, świadczenia zdrowotne, prawa pacjenta, prawa lekarza.

JEL: K-32

Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2017

Promocja usług prozdrowotnych w aptece ogólnodostępnej – ujęcie prawne i ekonomiczne

Promotion of health services in a public pharmacy - legal and economic approach

Konrad Żak*

Specjalista ds. marketingu i HR

Abstrakt

Ustawowa definicja apteki ogólnodostępnej determinuje ją jako placówkę ochrony zdrowia publicznego, w której uprawnione osoby świadczą w szczególności usługi farmaceutyczne. System prawa farmaceutycznego szczegółowo określa katalog zadań apteki i wykaz świadczonych przez nią usług farmaceutycznych oraz zakres obowiązków personelu fachowego. Nie obejmuje on jednak z taką dokładnością opieki farmaceutycznej i usług dodatkowych o charakterze prozdrowotnym. Brak precyzyjnych regulacji prawnych w tym zakresie znacznie utrudnia wykonywanie podstawowej misji apteki, jaką jest ochrona zdrowia publicznego. Organ właścicielski apteki z kolei często musi podejmować ryzykowne decyzje oscylujące na granicy prawa. Niejasność i nieprecyzyjność litery polskiego prawa farmaceutycznego prowadzi często do jej nadinterpretacji ze strony organów nadzoru farmaceutycznego oraz wiąże się z ryzykiem nałożenia na aptekę wysokich kar finansowych.

Niniejszy artykuł ma na celu wskazanie niedookreślonego w systemie prawa obszaru działalności prozdrowotnej apteki, jakim jest świadczenie tzw. usług dodatkowych określonych w systemie prawa mianem „inne rodzaje działalności”. Na podstawie analizy aktów prawnych oraz orzeczeń sądów administracyjnych dokonano szczegółowej analizy systemu polskiego prawa farmaceutycznego w zakresie dopuszczalności świadczenia w aptece ogólnodostępnej usług prozdrowotnych. Dokonana analiza wskazuje na istnienie w systemie polskiego prawa farmaceutycznego tzw. luki prawnej, na likwidacji której nikomu nie zależy.

Słowa kluczowe: pharmacy, pharmaceutical services, pharmaceutical law

JEL: I14, I18, K32.

*E-mail: Konrad Żak, KonZak@interia.pl